

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΙΟΥΛΙΟΣ
1938

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

HELLÉNIS

Revue mensuelle du Conseil National des femmes Héliennes

ΟΡΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ:

Συνδρομή έτησία	Δρ. 100
Έξάμηνος	» 60
Έξωτερικού έτησία	» 200
» εξάμηνος	» 100
Αιγύπτου	γρσ. 40

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ:

Άπλου	Δρ. 10
Διπλου	» 15

Αι συνδρομαί αρχονται την 1ην Ιανουαρίου και είναι προπληρωτέαι.

Διεύθυνσις και Γραφεΐα: 'Αλεξάνδρου Σούτσου 26

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Maria Verone, υπό 'Αγνης Ρουσσοπούλου.—
'Η εξέλιξις του δικαίου της οικογενείας στις
νομοθεσίας του κόσμου, υπό Μαρίας Βερόν.—
Στήλη Ειρήνης.—Γκρεμισμένος 'Ικαρος, ποίημα
Δ. Παναγιωτίδου.—Οι βουβαμένες Καμπάνες,
Δ. Παναγιωτίδου.—Το Παλάτι της Εύτυ-
διήγημα υπό 'Ελίν Πέλιν.—Στήλη ελα-
χίας, ποίημα υπό A. de Quental.—Σκηνοθετικά
τος, ποίημα υπό Elysée Tourian.—Σκηνοθετικά
Προβλήματα της 'Αττικής Τραγωδίας, υπό
Κατ. Κακούρη.—'Επίδειξις Σχολής Πολυξ.
Ματέυ.—Παράκλησις, ποίημα φόν 'Εσσο, με-
ταφρ. Βέτας Πεζοπούλου Ταξιδία, υπό Μ.Μ.Θ.—
Χριστιανική 'Ενωσις Νεανίδων Θεσσαλονίκης,
υπό Φ. Λογοθέτη.—Θεατρική κριτική για την
'Ελλάδα.—Γιατί έμεινα ανύπανδρη; υπό Λου-
κίας.—'Εκδόσεις. Ειδήσεις.—Στήλη για τις μη-
τέρες, υπό Μ. Β.—Μόδες.

SOMMAIRE:

Marie Verone, par Agnes Rhousopoulos.—
L' évolution de la famille à travers le du
monde, par Marie Verone.—Colonne de la
paix.—Les Cloches muettes, par Elin Pélin.
—Poèmes.—Problèmes du regisseur pour la
tragédie antique par Cat. Cacouri.—Pre-
sentation de l'école de gymnastique et
rythmique de Pol. Mathéy.—Voyages, par
M.M.Th.—Union chrétienne des jeunes filles
de Salonique, par Ph. Logotheti.—La cri-
tique théâtrale en Grèce.—Pourquoi ne me
suis—je pas mariée, par Lucie.—Editions.
—Nouvelles.—Conseils pour les jeunes mères
par M. V.—Modes.

'Η επί του εξωφύλλου εικόνα παριστάνει τη θερινή κίνησι στη Γλυφάδα
και μās παρεχωρήθη εύγενώς από την κυρίαν Νέλλυς.

'Εκτελεστική 'Επιτροπή του 'Εθνικού Συμβουλίου 'Ελληνίδων

Πρόεδρος: Σμαράγδα Θ. Δημαρά.
'Αντιπρόεδροι: Βέρθα Σ. Λέκα, Μαρία 'Εμμ. Τσουδερού.
Γεν. Γραμματεύς: Εύαγγελινή Κ. Βάρδα.
Ταμίας: Ρίτσα Γ. Κορομηλά.
Σύμβουλοι: 'Ελένη Ι. Σιφναίου, 'Ελένη Ο. Ρουσσοπούλου,
'Ελλη Μ. Μυλωνά, 'Αγγελική Χατζημιχάλη. 'Αλεξάνδρα
Μαντζουλίνου, Ζωή Δημητρακοπούλου.
Ειδική Γραμματεύς: Φρόσω Δ. Πρωτεκδίκου.

'Επί της Συντάξεως: ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΓΚΡΕΚΑ

ΑΚΑΤΑΝΙΚΗΤΟΝ ΓΟΗΤΡΟΝ!

Μην ματαιοπονεΐτε γυρεύοντας την καλλίτερη πούδρα.
Τα άγνά συστατικά της πούδρας Forvil ουκ ανωσούν
αμέσως με την απαλότητα του δερματός σας και
αφομοιώνονται σ' αυτό. 'Η πούδρα Forvil σάς χα-
ρίζει ένα ώραίο ματ, γίνο νεανικό δερμα λε-
πτά αρωματισμένο με το υπέροχο
'5 Fleurs, καθ' όλην την ήμεραν.

FORVIL

μία άπραγματιχη ποούδρα υαλινης

Γενικός Άντιπρόσωπος: έν Ελλήδα: 'Αλέξ. Θεοχάρης, Αιόλου 31- Τηλ. 25.202

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΓΕΙΡΟΤΙΚΟΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
Κ. ΟΥΣΕΒΙΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΓ. ΓΥ. ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΟΡΕΑ 'Α. Παπακώστα
ΗΜΕΡΟΜ. ... 10-2-81
ΑΡΙΘ. ... 30254

Πρίν γεννηθῇ τὸ παιδί

Τὸ νέο βιβλιάριον CLAXO πραγματευόμε-
νον περί της ζωῆς της γυναικὸς κατὰ τὴν
περίοδον της ἐγκυμοσύνης παρέχεται δω-
ρεὰν παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων.

ΣΤΑΜ. ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ Α. Ε.

..... ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 22 - ΑΘΗΝΑΙ

Ταχυδρομικῶς ἀποστέλλεται ἑναντι λήψεως γραματο-
σήμου τριῶν Δραχμῶν.

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

Μέ τό "Σεβεκλά": πλήρης περιποίησης!

● Τό "Σεβεκλά", εξουδετερώνει όλα τὰ ἄλκαλικά ἀλατα πού μένουν στό μαλλιά ἐπειτα ἀπό κάθε λούσιμο. Ἀπαλλάσσονται μ' αὐτό τὰ μαλλιά ἀπό τό λιπαρό ἐπίστρωμα, πού δημιουργεῖ τήν πιτυρίδα. Ἐτσι ἀποκτάτε μαλλιά ἐλαστικά, ὑγιή καί γυαλιστερά. Τό "Σεβεκλά", ὑπάρχει σέ κάθε φάκελλο τοῦ Σαμπουὰν Τέτ-Νουάρ.

● Δύο εἰδῶν Σαμπουὰν Τέτ-Νου-
ἀρ ὑπάρχουν: Τό Σαμποντόρ γιά τὰ ξαν-
9ά καί τὸ Σαμποζάν γιά τὰ σκούρα,
ὅπως καί τὸ ὑγρὸ Σαμπουὰν συνδυασμένο μέ τὸ "Σεβεκλά", Ὑγιεινή
καί οἰκονομικὴ περιποιήσις τῶν μαλλιών. ● Φιάλη Δραχ. 80 καί 50.

Ζητήτε ἀπὸ τοὺς κουρεῖς νὰ
λούσουν τὰ μαλλιά σας μέ τὸ
"ΟΝΑΛΚΑΛΙ" τοῦ Τέτ-Νουάρ.
Ταχύτης, ὑγεία καί ὡμορφιά.

ΣΑΜΠΟΥΑΝ ΤÊTE-NOIRE avec cheveclat

ΔΡΧ. 12.50

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤ/ΠΟΣ: ΟΙΚΟΣ Π. Ι. ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ, ΕΡΜΟΥ-ΝΙΚΗΣ 10-ΤΗΛ. 25-739

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΧ. 30.000.000
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ » 120.496.050.250

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΞΕΑΛ ΑΘΗΝΑΙ · ΠΕΙΡΑΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ (ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑ)

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΝ:

Φιάλαι παντός είδους, Δαμιτζάνες πλεκταί, (Τζάμια) Ὑαλοπίνακες
Μάτ, Ὑαλοπίνακες Διαμαντέ, Ὑαλικά οἰκιακῆς χρήσεως. Διάφορα
καλλιτεχνικά ὑάλινα εἶδη οἰκοδομικῆς (τοῦβλα, κέραμοι, φωταγωγοί)

ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ:

Σιδηροπυρίται Κασάνδρας, Ἑρμιόνης - Λιγνίται Ὠρωποῦ, Κορύνης.

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

ΠΟΛΕΙΤΑΙ ΜΟΝΟΝ
ΕΙΣ ΔΟΧΕΙΑ
ΟΥΔΕΠΟΤΕ
ΧΥΜΑ

Οἰκονομικὴ διόλι ἔχει

τερασλίαν ἀπόδοσιν

Διὰ τὰς ἐπιδιορθώσεις τῶν καλτσῶν Σας
ἀπευθύνεσθε μόνον εἰς τὸ κατάστημα

ΑΔΕΛΦΩΝ ΦΕΤΣΗ

Σταδίου 43 ἔναντι Δικαστηρίων

Διαθέτει τὰς παγκοσμίου φήμης μηχανὰς VITOS καὶ
πεπειραμένον προσωπικόν.

**ΟΧΙ ΨΗΓΜΑΤΑ, ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΝΑ ΕΠΙΦΕΡΟΥΝ
ΑΛΛΟΙΩΣΙΝ ΚΑΙ ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΟΥΝ
ΤΟ ΣΜΑΛΤΟ ΤΩΝ ΟΔΟΝΤΩΝ**

Οδοντόκρεμες, έμπεριέχουσιν ψήγματα ή άλλα παρόμοια σκληρά συστατικά είναι καταστρεπτικά για τα σμάλτα των οδόντων. Η ΚΟΛΥΝΟΣ δέν περιέχει γρανίτην, είναι δέ ευχάριστη κατά την διάρκειαν του καθαρισμού. Πιστοποιήσατε μόνοι σας τ' άνωτέρω. Επιδέσατε μίαν μικράν ποσότητα ΚΟΛΥΝΟΣ επί ενός καθαρού υψάσματος και γυαλίσατε ένα όξειδωμένον μέταλλον. Θα παρατηρήσετε ότι η ΚΟΛΥΝΟΣ καθαρίζει και γυαλίζει την επιφάνειά του χωρίς ν' αλλοιώνη, ακριβώς όπως καθαρίζει και γυαλίζει τους οδόντας, χωρίς νά προκαλή την παρυσικρότεραν καταστροφάν εις τὸ σμάλτο των οδόντων.

ΚΟΛΥΝΟΣ
Η ΑΝΤΙΣΗΠΤΙΚΗ
ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ: ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ Α. Ε. - ΑΘΗΝΑΙ

ΛΑΜΠΡΥΝΑΤΕ ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΣΑΣ ΜΕ "ΚΟΛΥΝΟΣ".

Ζητείτε μιὰ πούδρα ιδεώδη;
είναι ή πούδρα *Mystikum*,
του *Scherk*.
Κυτία Δρχ. 80.- και 50.-.

ΜΑΘΗΜΑ

Πρέπει ν' αρχίσετε ριζικά την περιποίησι της επιδερμίδος; Καθαρίσατέ την προσεκτικά με την Λοσιόν προσώπου Scherk! Και κατόπιν διαβάστε τι σας λέγει τὸ βιβλιαράκι που είναι στη φιάλη: "Οτι μόνον ή μέχρι του βάθους των πόρων καθαρισμένη επιδερμς μπορεί ν' ανανεωθῇ! Και νά γίνῃ ωραία! Αυτό θα τὸ ἐπιτύχετε με την βοήθεια της Λοσιόν προσώπου Scherk. Τιμαί: Δρχ.: 175.-, 90.-, 55.- και 35.-.

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ, 26

ΕΤΟΣ ΙΗ'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΙΟΥΛΙΟΣ 1938

ΑΡΙΘ. 7

MARIA VERONE

Στις 24 Μαΐου απέθανε στο Παρίσι ή γνωστή δικηγόρος και φεμινίστρια Μαρία Βερόν. Μία από τις πρώτες Γαλλίδες δικηγόρινες (έξασκούσε ήδη από τὸ 1907), είχε επιβάλλει σέ όλους τὴν ἐκτίμησι και τὸν θαυμασμό για τὸν τρόπο, με τὸν ὁποῖον ἐξασκούσε τὸ ἐπάγγελμα της. Γιατί ἐκτός του ὅτι ἐγνώριζε καλά και κατὰ βάθος τοὺς Κώδικες και τὴ Δικονομία, είχε και μιὰ εὐγλωττία καθαρή, λογική, πειστική, που τὴς τὴν ἀναγνώριζαν τόσο οἱ δικασταί, ὅσο και οἱ ἀντίδικοί της.

Δέν πρέπει νά παραλείψωμεν ἐδῶ νά πούμε, ὅτι ή Μαρία Βερόν ἀσχολήθηκε, ὡς πρώτη γυναίκα, με τις ποινικές υποθέσεις τῶν ἐγκληματιῶν παιδιῶν, στὰ ὁποῖα ἀφιέρωσε τὸ ταλέντο της και τὴ γυναικεία της καρδιά.

Ἀπὸ τὸν καιρό, που πρωτοεμφανίστηκε ή Μαρία Βερόν στὰ δικαστήρια, οἱ γυναίκες δικηγόροι πληθαίνουν συνεχῶς. Ἐνῶ πρὸ 25 ἐτῶν ἦσαν μόνον 12 στὰ δικαστήρια τῶν Παρισίων, σήμερα εἶναι πάνω ἀπὸ 300. Ἡ Μαρία Βερόν πάντα ὅμως ξεχώριζεν ἀπ' ὅλες, και μπορεί ἀκόμα νά χρησιμεύῃ για παράδειγμα για τὴν ἐπαγγελματική της εὐ-

συνειδησία, και για τὴ βαθειά της γνώσι τῆς νομοθεσίας.

Μὰ δέν διακρίθηκε μόνο στή δικηγορία ή Μαρία Βερόν. Ἀπὸ τὰ πρώτα της νειάτα ἀσχολήθηκε με τὰ ζητήματα τῆς ἐλευθέρας σκέψεως, του φεμινισμού, του σοσιαλισμοῦ. Πόσες διαλέξεις δέν είχε κάνει ἐπὶ 40 χρόνια πάνω στὰ διάφορα προβλήματα του φεμινισμού! Στὰ κυριώτερα γυναικεία σωματεία, τόσο στὰ γαλλικά, ὅσο και στὰ διεθνή, ἦταν ἀπὸ τὰ σημανίοντα μέλη. Στὸ Διεθνὲς Συμβούλιο Γυναικῶν ἦταν πρόεδρος του Νομοθετικοῦ Τμήματος. Στὴ Διεθνή Ἐνωσι για τὴν Ἰσοπολι-

τεία τῶν Γυναικῶν και στὸ Διεθνή Σύλλογο Γυναικῶν Ἐπιστημόνων ἦταν μέλος του Συμβουλίου. Στὴ Διεθνή Ἐνωσι τῶν Γυναικῶν δικηγόρων ἦταν ιδρύτρια πρόεδρος· ἐπίσης ἦταν πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς για τὴν ἰθαγένεια τῆς γυναίκας στήν Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν.

Κοντὰ σ' αὐτὰ ἦταν και συγγραφεύς. Δέν ἔγραφε μόνον ἐπιστημονικά νομικά ἔργα, μὰ κάτι καλύτερο: ἐκλαίκευε τις νομικές και πολιτικές γνώσεις για τις γυναίκες, με βιβλιαράκια και με ἄρθρα στὰ γυναικεία περιοδικά. Ἀπὸ τὸ 1910 ἦταν τακτική συνεργάτις τῆς ἐφημερί-

δας «Έργον» και εξέδιδε συγχρόνως το περιοδικό «*le Droit des femmes*» (το δίκαιο των γυναικών).

Την Μαρία Βερνόν ε γνώρισα την άνοιξη του 1935, όταν, επιστρέφοντας από το Γυναικείο Συνέδριο της Κωνσταντινουπόλεως, έμεινε για λίγες μέρες στην Αθήνα. Στο ξενοδοχείο της «Αγγλίας» με δέχτηκε, μαζί με τον σύζυγό της, τον κ. *Georges Lhermitte*, που είναι από τα σημαίνοντα μέλη του Συλλόγου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Και οι δύο, άπλοϊ και άπέριττοι, με σιγανή όμιλία, δεν άφιναν τον ξένο να υποπτευθώ, ότι είναι οι γνωστοί έμπνευσμένοι ρήτορες. Μιλήσαμε για πολλά ζητήματα, για το φεμινισμό στην Ελλάδα, για τη διεθνή γυναικεία κίνηση, για τις νομοθεσίες σχετικά με τη γυναί-

κα. Είχε για πρόγραμμά της να θρῆ σε όλα τα κράτη γυναίκες, που να γράψουν εκλαϊκευτικά βιβλιαράκια για το δίκαιο της γυναίκας στον τόπο τους. Σε πολλά μέρη το είχε κατορθώσει.

Είχε και ως όνειρο να ένωση σε κοινή συνεργασία όλες τις πολλές και ποικίλες διεθνείς γυναικείες οργανώσεις, ώστε με κοινή προσπάθεια να επιτύχουν να βελτιώσουν τη θέση της γυναίκας σε όλον τον κόσμο.

Σ' ένα άρθρο, που δημοσιεύουμε στο παρόν τεύχος, διαφαίνεται το πνεύμα αυτό. Τ' όνειρό της άκόμα δεν πραγματοποιήθηκε, αλλά σίγουρα μιά μέρα θα γίνη αλήθεια, και τότε όλες θα τη θυμηθούμε μ' εύγνωμοσύνη.

ΑΓΓΗ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η εξέλιξις του δικαίου της οικογενείας στις νομοθεσίες του κόσμου.

Άρθρον της MARIA VERONE

Περί τα τέλη του 19ου αιώνος μιά βαθειά αλλαγή παρατηρείται στην οργάνωσι της οικογενείας. Το βιβλίο του *Stuart Mill* για την «Υποδούλωσι των γυναικών», θρήκε στην άρχή μεγάλη απήχησι στην Αγγλία, μιά το πνεύμα του εξαπλώθηκε σιγά σιγά και σε άλλα κράτη και έτσι βλέπομε να γίνονται νέοι νόμοι, που δίνουν πιο πολλές ελευθερίες στη γυναίκα, για τις προσωπικές της σχέσεις, για τις περιουσιακές της σχέσεις και δικαιώματα στα παιδιά της.

Η κοινή γνώμη, που είχε σχηματισθῇ σ' όλον τον κόσμο, μετέπεισε και τους νομικούς. Αυτό μάς το δείχνουν οι Άστικοι Κώδικες, που δημοσιεύτηκαν στην Εύρώπη, στις αρχές του 20ου αιώνος.

Μα ό φρικτώτερος πόλεμος, που είδε ως τώρα ή ανθρωπότης, είχε ως αποτέλεσμα την τελεία αλλαγή της νομικής καταστάσεως της γυναίκας. Όσο διαρκούσε ό πόλεμος, οι γυναίκες έδειξαν τόσες άπροσδόκητες Ικανότητες και τέτοια ένεργητικότητα, ώστε μόλις έγινε ή ειρήνη, ήταν πιά αδύνατο να τις κρατήσουν στην κατάστασι των υποδεεστέρων όντων, όπου τόσο συχνά οι νομοθεσίες τις είχαν θέσει.

Σε μερικά κράτη τους έδόθηκαν πολιτικά δι-

καιώματα τα άστικά δεν ήταν, παρά μιά άναγκαία συνέπεια που άκολούθησε. Άλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε, ότι και εκεί άκόμη, όπου υπάρχει πολιτική ισότης των δύο φύλων, συμβαίνει να μην έχη πραγματοποιηθῇ άκόμη ή άστική ισότης.

Επί αιώνες ή οικογένεια είχε βασισθῇ στην άπόλυτη έξουσία του άρχηγού της, που έφθανε σε μερικά μέρη να περιλαμβάνη και το δικαίωμα ζωής και θανάτου του πατέρα πάνω στην γυναίκα του και στα παιδιά του. Τα χρόνια κατήργησαν αυτά τα έθιμα και σήμερα έχουμε μιά νέα αντίληψη περί του γάμου: Είναι ή ένωσι δύο έλευθέρων προσώπων, που σκοπεύουν να ιδρύσουν ένα σπιτικό, να αναθρέψουν παιδιά, πάνω στα όποια θα έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις.

Ιθαγένεια.—Οι όπαδοί του παληού συστήματος διαμαρτύρονται και επικαλούνται την ένότητα της οικογενείας. Επί τη θέσει της άρχής αυτής θέλουν να επιβάλλουν στην γυναίκα την ιθαγένεια του συζύγου της. Ει τούτοις ή δήθεν ένότης αυτή δεν είναι, παρά πρόφασι.

Γιατί και χωρίς την αλλαγή της ιθαγενείας μπορεί να όρισθῇ ή κατοικία των συζύγων, και κατά προτίμησιν θα όρισθῇ εκεί όπου υπάρχουν τα περιουσιακά συμφέροντα της οικογενείας.

Το πρώτο δικαίωμα κάθε άτόμου πρέπει να είναι το δικαίωμα της έκλογής της πατρίδας του. Άν αυτό είναι αλήθεια για τον άνδρα, γιατί να μην είναι και για τη γυναίκα;

Άπό του 1918 τόσο πολύ έχει χωνευθῇ αυτό, ώστε 25 κράτη έτροποποίησαν τη νομοθεσία τους, για να επιτρέψουν στην παντρεμένη γυναίκα να κρατή, με όρισμένες προϋποθέσεις, την ιθαγένειά της, όταν παντρεύεται με ξένον. Τα κράτη αυτά είναι ή Σουηδία, ή Νοοβηνία, το Βέλγιον, ή Φινλανδία, ή Γαλλία, ή Ιταλία, ή Γιουγκοσλαβία, ή Ρουμανία, ή Τουρκία, ή Έσθονία, ή Άλβανία, ή Κούβα, το Περού, ό Άγιος Δομίνκος, ό Καναδάς, ή Κίνα, ή Περσία.

Άλλα 13 κράτη καθιέρωσαν την πλήρη ισότητα των δύο φύλων στα ζητήματα της ιθαγενείας. Αυτά είναι: ή Άργεντινή, ή Σοβιετική Ένωσις, ή Βραζιλία, ή Χιλή, ή Κολομβία, ό Παναμάς, ή Παραγουάη, ή Ούρουγάη, το Μεξικό, ή Χονδούρας, ή Νικαράγκουα, Γουατεμάλα και οι Ένωμένες Πολιτείες της Άμερικής. Η διεθνής διάσκεψι της Χάγης του 1930 για την κωδικοποίησι του Διεθνούς Ιδιωτικού Δικαίου, διέτύπωσε την ευχή και την σύστασι προς τα κράτη που συμμετείχαν, να ένοποιήθουν τα διάφορα δίκαια ως προς την ισότητα των δύο φύλων στο ζήτημα της ιθαγενείας.

Η ευχή αυτή έγινε στα 1933 το περιεχόμενο της διεθνούς συμβάσεως του Μοντεβιδεο, που σήμερα έχει επικυρωθῇ από 8 κράτη.

Ικανότης προς δικαιοπραξίαν.—Όσον άφορῇ την δικαιοπρακτική Ικανότητα της παντρεμένης γυναίκας, έχουμε να παρατηρήσωμε τα έξης: Πολλοί άπορούσαν πως ως το 1938 ό Γαλλικός Άστικός Κώδις, ό Ναπολεόντειος όπως άκόμη όνομάζεται, δεν είχε άκόμη τροποποιηθῇ στο ζήτημα της άστικής άνισότητος της γυναίκας. Αυτοί όμως δεν γνώρίζουν ότι στην έποχή του και ό Κώδις αυτός έσημείωσε μιά σημαντική πρόοδο άπέναντι των άλλων νομοθεσιών. Δεν θ' άπρησούν ούτοι οι ίδιοι όταν μάθουν, ότι στην Αγγλία, που σήμερα οι γυναίκες έχουν τόσα δικαιώματα ό άνδρας είχε πρό όλίγων έτών άκόμη το δικαίωμα του «σωφρονισμού» της συζύγου του.

Μόλις στα 1870 έπετράπη στην Αγγλία να έχη περιουσία χωριστή από τον άνδρα της, και μόλις στα 1881 της άναγνώρισε ό νόμος την Ικανότητα του δικαιοπρακτείν. Στην Σκωτία ή άνικανότης αυτή διήρκεσε ως τα 1919.

Άλλά τί να ποῦμε για τις γυναίκες των Σκανδιναβικών χωρών, που ως πρό 50 έτών άκόμη διήποντο από τον Σουηδικό Κώδικα του 1734, όπου υπήρχε αυτή ή διάταξι: «Αί θυγατέρες οποιασδήποτε ηλικίας είναι πάντοτε ύπεξούσιοι». Μόλις το 1884 καταργήθηκε το άρθρο αυτό, που καθιέρωσε, όπως το άρχαιο Ρωμαϊκό Δίκαιο, την *imbecillitas sexus*.

Στα 1920 τέλος ό Σουηδικός νόμος περί γάμου δίνει ίσα δικαιώματα στους δύο συζύγους και στους γονείς για την ανατροφή των τέκνων.

Το παράδειγμα της Σουηδίας άκολούθησαν γρήγορα ή Νορβηγία και ή Δανία, ενώ ή Φινλανδία μόλις στα 1929 έδωσε στην γυναίκα την Ικανότητα του δικαιοπρακτείν.

Στη Γερμανία έγινε τέτοια βαθειά αλλαγή με τον Γερμανικό Κώδικα του 1896, ώστε να μπορῇ κάποιος Γάλλος νομομαθής να πῇ: «Ό νέος Γερμανικός Κώδις έκανε το σύζυγο από άπόλυτο, συνταγματικό μονάρχη».

Όστερα από την Γερμανία, να και ή Ελλάδα, που έχει ύποσθῇ και αυτή τις νέες αντιλήψεις και τις περιλαμβάνει στον Κώδικά της του 1904. Ό Έλβετικός νόμος προβλέπει όπως και ό Γερμανικός, την επέμβασι του δικαστού για να λύση τις διαφορές μεταξύ των συζύγων. Η πατρική έξουσία άσκειται και από τους δύο γονείς, μα ύπερισχύει ή γνώμη του πατέρα. Άν ή γνώμη αυτή άποτελῇ κατάχρησιν έξουσίας, τότε μπορεῖ να άποφασίσῃ το δικαστήριο.

Μα και άρχαιότεροι κώδικες είχαν άναγνωρίσει μερικά δικαιώματα στην σύζυγο και την μητέρα. Έτσι ό Πορτογαλικός του 1868 και ό Ισπανικός του 1889 άναγνώρίζουν στη μητέρα συμμετοχή στην πατρική έξουσία και το δικαίωμα να διαχειρίζεται, χωρίς την συνάνεσι του δευτέρου συζύγου, την περιουσία των παιδιών της από πρώτο γάμο.

Στην Ιταλία ή δικαιοπρακτική Ικανότης έδόθηκε στη γυναίκα στα 1919, αφού ήδη από το 1866 είχε μετριασθῇ το άυστηρό σύστημα της πλήρους άνικανότητος.

Στην Ρουμανία ή άστική ισότης των γυναικών καθιερώθηκε με το Σύνταγμα του 1923.

Άν ή γενική αντίληψη για την Ισοπολιτεία της γυναίκας επέδρασε στις νομοθεσίες, ώστε να καταργηθῇ ή άνικανότης προς δικαιοπραξίαν, υπήρξε και ένας άλλος λόγος, που είχε επίδρασι στη ρύθμισι των περιουσιακών σχέσεων της γυναίκας. Αυτός ήταν ή άπότομη άνάπτυξι της κινητής περιουσίας. Όταν στις αρχές του 19ου αιώνος έξεδόθη ό Ναπολεόντειος Κώδις, που χρησίμευσε ως πρότυπο σε όλους τους κώδικες των επομένων 50 έτών, ή περιουσία κάθε οικογενείας άποτελείτο σχεδόν αποκλειστικώς από άκίνητα, χωράφια ή σπίτια. Αυτά και όταν προσωπικώς άνήκαν στη γυναίκα ή στα παιδιά, τα διεχειρίζετο ό άνδρας, με όρισμένους περιορισμούς που του έθετε ό νόμος. Το εμπόριο και ή βιομηχανία άρχισαν να άναπτύσσονται άπότομα πρό 100 έτών περίπου, σχηματίζοντας άνώνυμες εταιρείες και οι μετοχές έγιναν σπουδαία περιουσιακά στοιχεία. Έπρεπε λοιπόν να προστατευθῇ και ή κινητή περιουσία της γυναίκας και μερικοί κώδικες, όπως ό Ισπανικός, προβλέπουν ειδικά μέτρα, άλλοι, όπως ό Έλβετικός, καταργούν και τους περιορισμούς στην διαχείρησι των άκινήτων.

«Όσο για την Τουρκία δεν μπορούμε να πούμε, ότι η νομική θέσι της γυναίκας άλλαξε, γιατί ο μουσουλμανικός νόμος της ανεγνώριζε ήδη την ελεύθερη διαχείρησι της περιουσίας της. Όταν λοιπόν η Τουρκία υιοθέτησε τον Έλβετικό Αστικό Κώδικα, χρειάστηκε να τον τροποποιήσει με πνεύμα ευνοϊκώτερο γιά τη γυναίκα. Η εξέλιξι της γυναίκας στην Τουρκία είναι περισσότερο ήθικη, από νομική, αφού και ο Μουσταφά Κεμάλ έδηλώσε ότι: «Λαός, που χωρίζεται σε δύο κατηγορίες ανθρώπων, που ζουν τελείως χωριστά στην άτομική τους ζωή από τη μία μεριά οι άνδρες και από την άλλη οι γυναίκες, θα είναι πάντοτε λαός αδύνατος». Για τὸ καλὸ τοῦ τόπου μας πρέπει νὰ ἐπιδιώξωμε τὴ συνεργασία τῶν δύο φύλων». Καὶ τὴν συνεργασία αὐτὴ τὴν καθιέρωσε ὅχι μόνο ἐπὶ Κράτος, μὰ καὶ μέσα στὴν οἰκογένεια.

Ἡ Ρωσία, ὅπως καὶ ἡ Τουρκία, εἶναι κράτος εὐρωπαϊκόν, μὰ καὶ ἀσιατικὸ συγχρόνως. Στὴν ἀπέραντη ἐκείνη χώρα καὶ σὲ ὅλες τὶς δημοκρατίες, ποὺ ἀποτελοῦν τὴ Σοβιετικὴ Ἐνῶσι, ἡ γυναίκα εἶναι σὲ ὅλα τὰ ζητήματα ἴση μετὸν ἄνδρα.

Στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖς τῆς Ἀμερικῆς ἐσημειώθηκε ἡ πρώτη ἀπὴρσις τῆς φεμινιστικῆς κινήσεως, ποὺ ἄρχισε ἀπὸ τὴν Ἀγγλία. Οἱ νομοθεσίαι διαφέρουν σὲ κάθε πολιτεία τῆς ὁμοσπονδίας. Ἐν τούτοις ὑπάρχει μιὰ γενικὴ ἀρχὴ ἰσότητος τῶν δύο φύλων καὶ σὲ ὅλες τὶς νομοθεσίαι τῶν 49 πολιτειῶν ἡ γυναίκα ἔχει πλήρη ἀστικὴ ἱκανότητα, τόσο γιὰ τὶς προσωπικὰς, ὅσο καὶ γιὰ τὶς περιουσιακὰς τῆς σχέσεις. Παρ' ὅλα ὅσα λέγονται τὰ διαζύγια δὲν εἶναι καὶ τόσο εὐκόλα στὴν Ἀμερικὴ, οὔτε πρέπει νὰ κρίνωμε τὸ θεσμὸ τῆς Ἀμερικανικῆς οἰκογενείας ἀπὸ μερικὰς κτυπητὲς ἐξαίρεσεις.

Στὸν Καναδᾶ ἔτις ἔχει κάθε αὐτοδιοικουμένη ἐπαρχία τὴ δικὴ τῆς νομοθεσία, ποὺ μοιάζουν πολὺ μετὶς τῶν Ἀμερικανικῶν. Μόνον στὸν παλαιὸ Γαλλικὸ Καναδᾶ ὑπάρχει ἀκόμη τὸ γαλλικὸ δίκαιο.

Στὴν Ἀυστραλία ἀπὸ τὸ 1898 ἐδόθηκε στὶς γυναῖκες ἡ ἐλευθερία στὴν διαχείρησι τῆς περιουσίας τους· στὰ 1922 τοὺς ἐδόθηκε ἡ πλήρης ἱκανότης πρὸς δικαιοπραξίαν καὶ τέλος ἕνας νόμος τοῦ 1926 ἔδωσε στὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα ἴσα δικαιώματα στὴν ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν.

Στὴν Νότιο Ἀμερικὴ γίνεται κάθε μέρα πιὸ αἰσθητὴ ἡ ἐπίδρασι τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Τὰ νοτιοαμερικανικὰ λατινικὰ κράτη σήμερα μποροῦν νὰ χρησιμεύσουν γιὰ παράδειγμα· μετὰ τὰ νέα τους Συντάγματα καθιερώνουν τόσο τὴν πολιτικὴν, ὅσο καὶ τὴν ἀστικὴ ἰσότητα τῶν γυναικῶν.

✱

Στὸ προοδευτικὸ ρεῦμα ποὺ διασχίζει ὅλον τὸν κόσμον, δὲν κατάρθωσε ν' ἀντισταθῇ οὔτε κι' αὐτὴ ἡ γηρασμένη Ἀσία. Ἡ Ἰαπωνία εἶναι ἀκόμη ὑπεξουσία τοῦ ἀνδρός, ἐν τούτοις κατάρθωσε νὰ φέρῃ στὴ ζωὴ τοῦ σπιτιοῦ τῆς ἑνὸς μέρους ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀνεξαρτησίας, ποὺ ἀπέκτησε συμμετέχοντας στὴν οἰ-

κονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωὴ τοῦ τόπου τῆς.

Στὴν Κίνα ἐξαφανίζονται σιγὰ σιγὰ τὰ μικρά ἀκρωτηριασμένα ποδαράκια τῶν γυναικῶν, ὅπως ἐξαφανίζονται καὶ τὰ παλαιὰ ἀσιατικὰ ἔθιμα. Σὲ μιὰ ἐποχὴ, ὅχι καὶ τόσο πολὺ μακρυνὴ ἀπὸ μᾶς, ἡ πρώτη σύζυγος εἶχε πάντα τὴ θέσι τῆς, ὅσες δὴποτε καὶ ἂν ἦταν οἱ κατόπιν γυναῖκες ἢ παλλακίδες τοῦ συζύγου τῆς. Ἐθεωρεῖτο ἡ μητέρα ὄλων τῶν παιδιῶν καὶ αὐτὰ ἐφώναζαν «θεία» τὴν ἀληθινὴν τους μητέρα. Ὁταν ὁ γυιὸς παντρεύονταν, ἡ πεθερὰ ἦταν ἀπόλυτος κυρίαρχος τῆς νέας. Ὁ νέος ἀστικός κώδιξ, ποὺ ἰσχύει ἀπὸ τὸ 1931, κατήργησε τὰ παλαιὰ αὐτὰ ἔθιμα, καὶ τὸ Κινεζικὸν Συντάγμα τοῦ 1931 ὁρίζει στὸ ἀρθρο 6 τὴν ἰσότητα ὄλων τῶν Κινέζων πολιτῶν, ἀνεξαρτήτως φύλου, φύλης ἢ θρησκείας.

Στὶς Ἰνδίες ὑπάρχει ἐπίσης νέο οἰκογενειακὸ δίκαιο, ποὺ ἐπεκράτησε χάρις στὶς ἐπεμβάσεις τῶν γυναικείων σωματείων. Κατηργήθηκαν οἱ γάμοι μεταξὺ παιδιῶν καὶ ἀπαγορεύτηκε τὸ παλὸν ἔθιμον νὰ καίγωνται οἱ χήρες ζωντανὲς μαζὺ μετὸ πτώμα τοῦ συζύγου. Σὲ ὅλες τὶς ἰνδικὰς νομοθεσίας ἀναγνωρίζονται σιγὰ σιγὰ δικαιώματα στὶς γυναῖκες· κατὰ γούνη οἱ νόμοι ποὺ ὁρίζουν τὴν γυναίκα «ὑποταγμένη ὑπέρβρια» τοῦ ἀνδρός τῆς.

✱

Μέσα σ' ὅλην αὐτὴ τὴν εξέλιξι τί κάνουν οἱ Μουσουλμανικοὶ λαοί; Ὑστερ' ἀπὸ αἰῶνες λεηθάοντες ὑπνοῦν καὶ αὐτοί. Πιστοὶ πάντα καὶ εὐσεβεῖς ἀποδεικνύουν τώρα ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ Κουράνιον ὅτι ὁ Προφήτης ποτὲ δὲν θέλησε νὰ ὑποδουλώσῃ τὶς γυναῖκες. Μᾶς λέγουν τώρα, ὅτι ὁ φερετζὲς δὲν εἶναι ὑποχρεωτικός, ὅτι ἄνδρια καὶ κορίτσια πρέπει νὰ ἐκπαιδεύωνται, ὅτι ἡ πολυγαμία ἐπιτρέπεται μὲν, ἀλλὰ δὲν ἐπιβάλλεται, καὶ ὅτι τὸ νυμφίον ἀπαγορεύεται νὰ γίνεταί κατάχρησις τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ.

Ὁ Αἰγυπτίος Μουσουλμανικὸς Κώδιξ ἐνέει συνταχθῇ σὸ πνεῦμα αὐτό, γιὰ τὴν ἀναγνώρισιν σὲ ὅλες τὶς γυναῖκες πλήρη ἱκανότητα δικαιοπραξίας. Τὸ πνεῦμα αὐτὸ ἐπηρεάσε ἕνα ἀνώτερον μουσουλμανικὸ δικαστήριον στὴν Αἴγυπτον, νὰ ἐπιδιῇ ἀποζημίωσι στὴν γυναίκα, ποὺ τὴν ἐχώρισε λίγο καιρὸ μετὰ τὸ νύμφιον ὁ ἄνδρας τῆς, γιατί τὴν εἶνε ἀνανάκει πάλιν παντρευθῇ νὰ ἀφήσῃ τὴ δουλειὰ ποὺ εἶχε ὡς ἀνύπαντρον.

Τὸ Ἰράν, ἡ Συρία, τὸ Ἰράκ, ἡ Παλαιστίνη, ὅλες οἱ μουσουλμανικὲς χώρες αὐτῆς τῆς μεριᾶς τῆς Ἀσίας, ἔχουν σήμερα γυναικεῖες ὁργανώσεις στὶς κυριώτερες πόλεις τους. Συνέδρια ἔγιναν, ὅπου τὰ μέλη ἐμφανίσθηκαν μετὰ πρόσωπον ἐξέσκεπον πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ τόπου, ἔχουν γίνεи προγράμματα, αἰτήσεις καὶ εὐχές, ποὺ πολὺ γρήγορα θὰ πραγματοποιηθοῦν.

Στὴν Ἀλβανίᾳ ὁ νέος βασιλεὺς κατὰλαβε ὅτι ἡ γυναικεὶα χειραφέτησι δὲν σημαίνει οὔτε ἔλλειψις θρησκείας, οὔτε ἐπανάστασι καὶ ἀπαγόρευσε τὸ φερετζέ.

Στὴ Βόρειο Ἀφρικὴ ἡ οἰκονομικὴ κρίσις, δυνατότερη ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν παλαιὰν παραδόσει, ἐπέδρασε στὴν πολυγαμίαν· οἱ ἄνδρες καὶ οἱ μὴ προοδευτικοί, πέρνουν γιὰ

λόγους οἰκονομικοὺς, μιὰ μόνο γυναῖκα. Ἰσως ἄμα ἐξαπλωθῇ ἡ εὐημερία, νὰ μὴ θελήσουν νὰ ξαναγυρίσουν στὰ ἔθιμα τῶν προγόνων. Ἐτσι ὁ κόσμος μεταμορφώνεται θεληματικὰ ἢ ἀπὸ ἀνώτερη θία.

Ἡ εξέλιξι αὐτὴ, ποὺ περιγράψαμε ἐδῶ, σιγανὴ στὴν ἀρχή, μὰ ὕστερα ραγδαία, κατέληξε στὴν διεθνή σύμβασι τοῦ Μοντεβιδεο τοῦ 1933, ποὺ ὀνομάζεται καὶ ἡ «Σύμβασις τῶν Ἰσων Δικαιωμάτων». Τὰ κράτη ποὺ τὴν ὑπογράφουν, ἀναλαμβάνουν νὰ ἐξαλείψουν ἀπὸ τὴ νομοθεσίαν τους κάθε διάκρισι, ποὺ βασίζεται στὸ φύλον.

Ἡδη 8 νοτιοαμερικανικὰ κράτη τὴν ὑπέ-

γραψαν, μὰ μποροῦν νὰ προχωρήσουν καὶ ὅσα ἄλλα θέλουν.

Αὐτὴ ἡ σύμβασι εἶναι προσωρισμένη νὰ ἔχῃ γιὰ τὴν εξέλιξι τῆς ἀνθρωπότητος τὴν ἴδια σημασίαν ποὺ εἶχαν τὸ Habeas Corpus τοῦ 1205 καὶ ἡ Διακήρυξις τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου τοῦ 1789.

Ἀς θυμηθοῦμε τὰ λόγια τοῦ Stuart Mill: «Οἱ κοινωνικὲς συνθήκες, ποὺ ὑποτάσσουν ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου τὸ ἕνα φύλον στὸ ἄλλο, εἶναι καταστρεπτικὲς κατ' οὐσίαν καὶ ἀποτελοῦν σήμερα ἕνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα ἐμπόδια στὴν πρόοδο τῆς ἀνθρωπότητος».

Στήλη Εἰρήνης

Τί περιμένει ἡ ἀνθρωπότης ἀπὸ τὶς γυναῖκες, γιὰ τὴν εἰρήνευση τοῦ κόσμου

Τὸ ἔργο μας γιὰ τὸ μέλλον, τὸ καθήκον μας γιὰ τὴν μόρφωσι τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ἡ κατεύνασις τῶν παθῶν καὶ ἡ προσέγγισις τῶν ψυχῶν. Δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν. Ὅλοι εἶναι σύμφωνοι εἰς τὸ νὰ μᾶς τὸν ὑποδείξουν.

Οἱ μὲν ὅμως μᾶς θεωροῦν ἱκανὲς νὰ ἐργασθοῦμε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ φωνάζουν, μαζὺ μετὸν Τολστόι: «Γυναῖκες, μητέρες, στὰ χεῖρά ὅας κρατεῖτε τὴ σωτηρίαν τοῦ κόσμου!»

Ἄλλοι πάλιν μᾶς κατηγοροῦν, ὅτι δὲν ἐφθάσαμεν ἀκόμα στὸ σκοπὸ αὐτό· ἐρωτοῦν: «Τί κάνουν οἱ γυναῖκες; Κοιμοῦνται;» Καὶ ὑπάρχουν καὶ μερικοί, ποὺ γελοῦν μετὶς ἐνέργειάς μας, κοροϊδεύουν γιὰ τὶς μικρὰς προσπάθειάς μας, λέγοντας πῶς κάμνομεν ἕνα πασιφισμὸ μετὰ κοσμικὴ κίνησι.

Ἡμεῖς ὅμως οἱ ἴδιαι, τί φρονοῦμε γιὰ τὸ καθήκον μας; Πῶς τὸ ἀντιμετωπίζομεν; Τὸ θεωροῦμε πραγματοποιήσιμο; Ξέρομεν ἀπὸ ποῦ θὰ ξεκινήσωμε καὶ ποῖα εἶναι τὰ πρῶτα θέματα, ποὺ πρέπει νὰ κάμωμε;

Εἶναι πραγματοποιήσιμη ἡ προσέγγισις τῶν ψυχῶν; Βεβαίως, εἶναι. Ὁ χρόνος θὰ τὴν κάμῃ καὶ χωρὶς ἡμᾶς· ὁ κόσμος διψᾷ γιὰ εἰρήνην... ἡ ἀλήθεια βγαίνει σιγὰ σιγὰ στὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ διασκορπίζει πολλὰ φέμματα καὶ πολλοὺς μύθους. Οἱ λαοὶ κουράστηκαν νὰ μισοῦν, θέλουν νὰ ξανασάνουν, ν' ἀναπνέουν ἐ-

λεύθερα σὲ καινούρια ἀτμόσφαιρα. Μιὰ χαλάρωσις θὰ ἔλθῃ ἀναπόφευκτα στὸ τέλος.

Μὰ τότε, τί χρειάζονται οἱ προσπάθειές μας; Ἀς περιμένωμε τὴ νέα ἐποχὴ νὰ ἔλθῃ μόνη τῆς. Ἄ, ὅχι! Ὑπάρχει ὁ μεγάλος κίνδυνος νὰ κουρασθῇ ὁ κόσμος, νὰ συντριβῇ καὶ νὰ ξαναπέσῃ στὴν ἀπάθεια, στὴν ἀβουλία καὶ στὶς πλάνες του. Δὲν πρέπει νὰ ἐφησυχάζωμεν, ὅτι δὴθεν ἔπαυσαν οἱ φρικαλεότητες τοῦ πολέμου. Πρέπει νὰ γεννηθῇ μιὰ καινούρια ἐποχὴ, μετὰ νέας ἀντιλήψεις.

Δὲν ἄρκει λοιπὸν νὰ καρτεροῦμε τὶς ἀναπόφευκτες ἀντιδράσεις καὶ νὰ τὶς παρακολουθοῦμε μετὰ ἀπάθεια. Ἡ τραγικὴ μοῖρα τῆς Ρωσικῆς ἐπαναστάσεως δείχνει, πῶς μόνες οἱ ἀντιδράσεις δὲν ὁδηγοῦν στὸν σκοπὸ. Τὸ πᾶν εἶναι νὰ γίνῃ πραγματικὴ ἡ σύμπτωσις μετὰ τῶν λαῶν καὶ ν' ἀποκατασταθοῦν οἱ σχέσεις τῶν πᾶν σὲ καινούριες βάσεις. Καὶ αὐτὲς μποροῦν οἱ λαοὶ νὰ τὶς ἀπαιτήσουν μετὰ τὸν ὄγκον τῆς κοινῆς γνώμης, ποὺ θὰ εἶναι ἀκαταμάχητη καὶ διεθνῆς. Κ' ἐδῶ χρειάζεται ἡ συμβολὴ τῶν γυναικῶν.

Ἐκεῖνοι ποὺ κατηγοροῦν τὶς γυναῖκες, πῶς δὲν μπόρεσαν νὰ ἐμποδίσουν τὸν πόλεμον ἢ τοὺς λάχιστον νὰ τὸν σταματήσουν, ἔχουν πολὺ ἐπιπόλαιες ἰδέαι. Ὁ πόλεμος δὲν εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα ἑνὸς στιγμιαίου καπρίτσιου τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου πολιτικοῦ· εἶναι τὸ ἀξιοθρήνητον κατὰν-

τημα μιᾶς καταστάσεως· είναι τὸ λογικὸν ἀποτέλεσμα μιᾶς ἐσφαλμένης κατευθύνσεως τῶν πραγμάτων, πού καταλήγει στὴν ἀναρχία καὶ στὸν μολοσθικισμό. Ἡ πολιτικὴ αὐτὴ, τῆς ὁποίας ὁ μοναδικὸς νόμος εἶναι ἡ θεία, θὰ καταλήξῃ πάντοτε στὸ ἀλληλοσκοτώμα τῶν λαῶν. Τὸ νὰ λέμε πὼς οἱ γυναῖκες ἦταν τότε σὲ θέσιν ἀντισταθοῦν, εἶναι παράφροσύνη. Οἱ γυναῖκες εἶναι, ὅπως καὶ οἱ ἄνδρες, συνδεδεμένες μετὰ τὸ περιβάλλον καὶ μετὰ τὴν ἐποχὴ τους, μετὰ τὰ σφάλματα καὶ τὰ πάθη τῆς, μετὰ τὸν παλμὸ τοῦ θείου της. Τὰ συμμερίζονται ὅλα ἴσως καὶ ἐντονώτερα, γιατί ἔχουν φύσιν αἰσθηματικώτεραν. Τὸ ν' ἀνθίσταται κανεὶς σ' ἓνα παγκόσμιο κυκλῶνα, νὰ τὸν ἀποκρούσῃ καὶ νὰ δημιουργήσῃ μιὰν ἀντίθετη δύναμι, εἶναι μιὰ ὑπεράνθρωπη προσπάθεια, ἀπαιτεῖ ἀνεξαρτησία σκέψεως, πού θὰ ἦταν τρέλλα νὰ τὴν περιμένῃ ἀπὸ τὸ φύλλον, πού εἶναι ἐν πολλοῖς ἀκόμα σκλαβωμένο. Ἐχομεν μὲν ὅλες, θαρρῶ, στὸ βάθος τῆς ψυχῆς μας πηγὲς ἠθικῆς δυνάμεως, πού ἴσως θὰ μπορούσαν νὰ κάμουν αὐτὸ τὸ θαῦμα. Ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνῃ αἰσθητὸ καὶ νὰ τεθῇ σ' ἐνέργεια, χρειάζεται ὁλόκληρη ἐξέλιξις καὶ διαπαιδαγώγησις τοῦ ἑαυτοῦ μας.

Ὡς τόσο ὅμως παρατηρεῖται σήμερα μιὰ ἀντίδρασις. Ὑπάρχουν μερικὲς γυναῖκες πού ἠκούσαν στὸ βάθος τῆς ψυχῆς των μιὰ ἐντονὴ φωνή, μιὰ διαταγὴ ν' ἀντισταθοῦν στὸ μῖσος: «Μὴ μισεῖτε καὶ σεῖς!» Ἡ προσταγὴ αὐτὴ μίλησε πιὸ δυνατὰ ἀπὸ τὰ σοφίσματα καὶ ἀπ' ὅλη τὴν πολεμικὴ ψύχωσι. Μιὰ πρωτόγονη πηγαία δύναμις γεννήθηκε στὶς καρδιὰς τῶν γυναικῶν αὐτῶν, πού θρῆκαν ἀπὸ τὴν σὶς καρδιὰς ἄλλων, σὲ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Μέσα σὶς ἀπειλές, σὶς φωνές γιὰ ἐκδίκησι καὶ θλασφαιμίες ἐπέβαλλαν στὸν ἑαυτὸ τους σιγὴ, δὲν ἐπρόφεραν τὰ λόγια τῆς κατάρας καὶ τοῦ μίσους.

Αὐτὴ ἡ πρώτη προσπάθεια ἦταν ἀναγκαία, γιὰ νὰ γίνουν καὶ οἱ ἄλλες· γιατί μόνη τῆς ἦταν μιὰ ἀρνητικὴ προσπάθεια. Τὸ νὰ μὴ μισοῦμε, δὲν ἀρκεῖ. Πρέπει καὶ ν' ἀγαποῦμε. Καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ θετικὴ ἐνέργεια, πού μᾶς περιμένει. Ἀπειρες γυναῖκες, σχεδὸν ὅλες ἴσως, ἐρρίχτηκαν στὰ ἔργα περιθάλψεως. Σ' αὐτὴ τὴ γιγαντιαία ἐργασία δὲν ἔκαμαν ἄλλο, παρὰ ν' ἀκολουθοῦν τὸ αὐθόρμητο τῆς φύσεως τῶν, ἀπὸ οἶκτον, χωρὶς σκέψι, τυφλές, μὰ ἀνίκανες νὰ ἐπηρεάζουν τὰ γεγονότα, γιατί δὲν ἤγγιζε τὰ αἷτια τῆς μεγάλης συγκρούσεως. Οἱ γυναῖκες ἔμειναν στὸ σημεῖον αὐτὸ τοῦ δλέθρου, δὲν μπόρεσαν ν' ἀνυψωθοῦν πιὸ ψηλά, ὡς ἐκεῖ ἀπ' ὅπου θὰ μπορούσε νὰ προέλθῃ ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου.

Ὑπάρχουν ἴσως μερικὲς γυναῖκες, πού γιὰ λίγες στιγμὲς θρέθηκαν στὴν ψηλὴ ἐκείνη κορυφή, πού ἐννοίωσαν πὼς πάτησαν σ' ἕδαφος ἱερό. Κάτιτὶ ἀνοίχτηκε μπροστὰ τους, πού εἶναι δύσκολα νὰ ἐκφρασθῇ: ἡ ἀποστολὴ τῆς χώρας τους πρῶτα, ἀλλὰ καὶ ὕστερα ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλου τους. Οἱ ψυχές πού γεύτηκαν αὐτὴ τὴ χάρι, ἂν ἔσμιγαν, ἂν ἤρχονταν σ' ἐπαφή, θὰ σχηματίζαν σὲ ὅλη τὴ γῆ ἓνα δίχτυ καλωσύνης καὶ εἰρήνης. Ἐὰν συναντῶντο αὐτὲς οἱ ψυχές, θὰ ἦταν ἴσως ἱκανὲς νὰ κάμουν γιὰ τὸν θασανισμένο κόσμο τὸ θαῦμα, πού κάνει τὸ λάδι πάνω σ' ἀγριεμμένα κύματα τοῦ πελάγους.

Χρειάζεται λοιπὸν νὰ γίνῃ πιὸ μεγάλο τὸ δίχτυ, πιὸ πλατὺ, νὰ συσφιχθῇ καὶ νὰ γενικευθῇ ἡ πρωτοβουλία· πρέπει νὰ καταρριφθοῦν τὰ φράγματα τοῦ κακῶς ἐννοουμένου ἐθνικισμοῦ καὶ ν' ἀνυψωθοῦν οἱ λαοὶ σὲ πιὸ ἀνθρωπιστικὴ στάθμη, σ' ἐπίπεδο παγκόσμιο, ὅπου θὰ θασιλεύῃ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀλληλεγγύη. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἔργο, πού μᾶς περιμένει.

ΕΙΡΗΝΗ

Γκρεμισμένος Ἰκαρος

Κι' ἀνέβαινα, κι' ἀνέβαινα μ' ὁλόχρυσες φτεροῦγες
τὸν ἥλιο θὲ νὰ ἔφτανα ψηλά στὸν οὐρανό.
Γελούσανε τὰ μάτια μου, σκιρτοῦσε ἡ καρδιά μου
κι, ἐπίστεψα πὼς γίνηκα γεράκι πιά τρανό.

Ὁ κόσμος μοῦ φαινότανε κουκίδα μακρινὴ
ὁλόμαυρη, ἀπαίσια, πολὺ πιὸ χαμηλά.
Τὰ ὄνειρά με μάγεψαν κι' ὁλόγλυκα με τύλιξαν
σ' ἀνατολές, σὲ ροδαυγές καὶ τούλια ἀπαλά.

Κι' ἀνέβαινα, κι' ἀνέβαινε ψηλά στὸν οὐρανὸ
κι' ὅταν τὸν ἥλιο θάφτανε, τρελλὴ ἀπὸ χαρά.
Ἄλλοι μοῦ! ἐγυμνώθηκα! σὰν Ἰκαρὸς γκρεμίστηκα
στὰ μπλάβα ἐνὸς πελάγου τὰ νερά.

ΔΕΣΠΩ Ν. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

Βαλκανικὴ λογοτεχνία

Ἑλὶν Πέλιν

Οἱ Βουβαμένες Καμπάνες

Τὴν ἄλλη μέρα ἦταν ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου, ἡ μέρα πού γιόρταζε τὸ μοναστήρι τοῦ Ζρέλιν, τὸ ξακουστὸ γιὰ τὴ θαματοουργὸ εἰκόνα τῆς Μεγαλόχαρης καὶ γιὰ τὶς τρεῖς γλυκὲς καμπάνες, πού ὁ ἀχὸς τους εὐλογοῦσε ὅλη τὴν καρπερὴ κοιλάδα, πού πάνω τῆς ἐδέσποζε τὸ μοναστήρι μετὰ τὸν ἄσπρο αὐλόγυρο πάνω στὸ βουνό.

Σύμφωνα μετὰ παλιὰ συνήθεια οἱ καμπάνες αὐτὲς θαροῦσαν μόνον τὴν Κοίμησι καὶ τὴ Λαμπρὴ καὶ τὸ πρῶτο χτύπο τὸν ἔδινε ὁ ἡγούμενος μετὰ τὸ ἴδιό του τὸ χέρι.

Τότες ὁ μελένιος τους ἀχὸς χύνουνταν ἀπ' τὸ καμπαναριό, βουερὸς, γλυκὸς καὶ θριαμβικὸς, πού ἔλεες πὼς κατέβαινε ἀπ' τὸν οὐρανό, ἀπλωνόταν πλατιά πλατιά κύματα, ἔπεφτε πάνω στὰ χωριά, τραβοῦσε τὶς ψυχές πρὸς τὸ Θεὸ καὶ σήκωνε τὰ μάτια πρὸς τὴν κατοικία του: τὰ οὐράνια.

Κ' οἱ προσκυνητὲς ἀπ' τὰ ἐνῖα χωριά τῆς κοιλάδας κι' ἀπὸ πιὸ μακριὰ ἀκόμα, ἔτρεχαν νὰ ἐκκλησιαστοῦν στὸ παλιὸ μοναστήρι, νὰ γονατίσουν μπρὸς τὴ θαματοουργὸ εἰκόνα, νὰ φέρουν τάματα καὶ νὰ ζητήσουν γιὰ τὴν σῶματός καὶ ψυχῆς.

Ὁ γέροντας ἡγούμενος, ὁ πᾶτερ Ἰωακείμ, πού κοιτοῦσε τὸν ἥλιο, ποῦχε πέσει τώρα πίσω ἀπ' τὴ μεγάλη καρυδιὰ τοῦ μοναστηριοῦ, εἶπε πὼς ὁ ἥσκιος τῆς μακριᾶς ταράτσας ἔχει σκεπάσει τὴ μι-

σὴ ἐκκλησοῦλα κ' ἡ ψυχὴ του σφίχτηκε ἀπὸ ἀγωνία καὶ φόβο. Σιμῶνει ὁ ἐσπερινός, πρέπει νὰ χτυπήσῃ τὶς καμπάνες. Εἶναι ἔτοιμος τάχα;

Κοίταξε τὰ χέρια του, νὰ δεῖ, εἶναι δὲν εἶναι καθαρὰ, ἔριξε μιὰ ματιὰ στὴ σκουπισμένη αὐλὴ καὶ στὸν κόσμο, πού παρὲς παρὲς στεκόταν μιρὸς στὸ καμπαναριὸ κ' ἔβλεπαν ἀπάνω. Κατόπι ἀνέθηκε τὶς σκάλες, πέρασε τὴν πλατιά καὶ μακριὰ ταράτσα τοῦ χτιριοῦ, ὅπου ἦσαν τὰ κελιά τῶν καλογέρων, κατέβηκε πάλι γλήγορα γλήγορα τὰ ψηλὰ ξύλινα σκαλοπάτια καὶ χῶθηκε κάπου στὴν αὐλή. Δυὸ μέρες τώρα, πού ὁ ἀγαθὸς γέροντας δὲν εἶχε ἀνάπαψη.

Ἦθελε νᾶναι ἔτοιμος γιὰ τὴ μεγαλόπρεπε γιορτὴ. Τὸ κάθε τι νᾶναι παστρικό, συγυρισμένο. Νὰ λάμπει. Θάρθουν λογιῆς λογιῆς ἀνθρώποι, καὶ ἀπλοὶ καὶ πού κατέχουν. Καὶ ὁ δεσπότης μπορεῖ νάρθει. Ὅλες οἱ ἀραχνιές στὴν ἐκκλησίτσα ἦταν σκουπισμένες, ὅλες οἱ γωνιές συγυρισμένες.

Οἱ πέτρινες πλάκες ἦταν πλυμένες, γυαλισμένες. Ξέχωρα χαίρουνταν ὁ γέροντας γιὰ τὸ χρυσὸ φωτοστέφανο, πού κάποιος πλούσιος ἀπὸ μακρινὸ μέρος, ἦρθε καὶ στόλισε τὸ κεφάλι τῆς θαματοουργοῦ Μεγαλόχαρης. Ὁ ἴδιος κρέμασε μπρὸς τὴν εἰκόνα τῆς καὶ ἀκριβὴ μεταξωτὴ μαβιά κουρτίνα.

Πολλὲς φορὲς ὁ πᾶτερ Ἰωακείμ, μπρὸς τὴν εἰκόνα σιάζει τὶς δίπλες τῆς

κουρτίνας και χαίρεται το φωτοστέφανο από καθάριο μάλαμα.

“Όλα ήταν έτοιμα. Σίμωνε ή μεγάλοπρεπε στιγμή. Οί καλόγεροι ήταν στα κελιά τους και τοιμάζονταν για τόν έσπερινό.

Ή ήγούμενος όμως ήθελε άλλη μιὰ φορά νά σιγουρευτεί. Μπορεί και νά ξέχασε τίποτα.

Κι’ αυτός ξαναμπήκε στην έκκλησούλα.

Μικρή, χαμηλή, παλιά έκκλησίτσα, χτισμένη ποιός ξέρει σέ ποιούς χρόνους, που φύλαξε την ανάμνηση τών παλιών βασιληαδών, περασε ζωντανή τούς αιώνες της σκλαβιάς και θλόγησε το νέο βασίλειο. Μίεσα είχε μπή τωρα τὸ δειλινό μισόφωτο και προσευχόταν μπρός στ’ ἀναμένα καντήλια, που οί μικρές φλογούλες των χανούνταν μπρός στο γλυκό χαμογελο τών αγίων. Οί άγιοι είχαν μιὰ πυγκινητική μεγαλοπρέπεια τώρα που ζύγωνε ή μέρα της μεγάλης γιορτής.

Ο γεροηγούμενος στάθηκε μ’ άπορία στο κατώφλι, γιατί μπρός στη θαματοουργό εικόνα είδε τη σκοτεινή μορφή μιᾶς γυναίκας, μ’ ένα παιδί στην άγκαλιά. Ο γέροντας θύμωσε: Στο άποψινό έσπερινό δέν έμπαιναν στην έκκλησιά προτοῦ χτυπήσουν γιορτινά οί καμπάνες. Έτοι ήσαν ή συνήθεια.

Προχώρησε σιγανά προς την γυναίκα και την κοιτάξε. Ήταν κουρελιάρα, σιχαμερή, τυλιγμένη με άκάθαρτο φακιολι, ετσι που μόνο τὰ μάτια της φαίνονταν. Είχε πατήσει στίς πλάκες με γυμνά, λασπωμένα πόδια, που είχαν αφήσει τάχνάρια τους στο πάτωμα κι’ αυτό θύμωσε πιο πολύ τόν παστρικό γέροντα. Ή γυναίκα δέν τόν άντιλήφτηκε. Κείνη προσευχόταν μεγαλόφωνα, κλαίγοντας κι’ άπόθετε μπρός στα πόδια της άγιας μάνας τὸ άρρωστο παιδί της, χλωμό, μαραμένο σάν περσινό λουλουδι.

Κείνο είχε κλείσει τὰ ματάκια του, άνάσαινε βαρεία κι’ άρρωσταμένα άναστέναζε.

—Φύλαξέ μου το και σώστο, Παναγίτσα μου, ένα τῶχω, ψιθύρισε ή γυναίκα και έσκυβε χαμηλά, σάν δένδρο που τὸ λυγάει ή δύναμη τοῦ άνέμου. Τὰ δάκρυα της στάζαν πάνω στίς κρύες πλάκες, ὅπως έσταζε τὸ κερί άπ’ τάναμένα άγιοκέρια.

Ή γυναίκα έβγαλε από τόν κόρφο της, κάτω άπ’ την πουκαμίσσα, μιὰ μικρή βελονίτσα, μ’ ένα γαλάζιο τοπάκι στην άκρη, και τήνε κάρφωσε στην καινούργια μεταξωτή κουρτίνα.

—Δέξου το αυτό από μένα, άγια μου μάνα. Δέν έχω τίποτε άλλο!

—Γιατί μπήκες εδῶ μέσα; Έκανε θυμωμένα ὁ γέροντας. Οί καμπάνες δέν θάρεσαν άκόμα. Δέν ζέρεις τη συνήθεια;

—Δέν ξέρω, πάτερ, είπε συχυσμένη ή γυναίκα.

—Έβγα τώρα. “Υστερα, ύστερα έλα!

Ή γυναίκα στράφηκε υπάκουα, έσφιξε τὸ παιδάκι της στην άγκαλιά της και τράβηξε. Ο πάτερ Ίωακείμ την άκόλουθήσε με τὸ βλέμμα. Κι’ όταν εκείνη πέρασε μέσ’ από τη φωτισμένη πόρτα, παρατήρησε άλλη μιὰ φορά πόσο είναι κουρελιάρα και άκάθαρτη.

Ο ήγούμενος είδε, πῶς πάνω στην πλάκα που στεκόταν ή γυναίκα, είχαν άπομείνει λασπωμένα χνάρια. Είσε πάνω στην κουρτίνα την τιποτένεια βελονίτσα με τὸ γαλάζιο τοπάκι στην άκρη. Τὸ τοπάκι αυτό έμοιαζε σάν πελεκούδι ξύλου πάνω στην ὁμορφη κουρτίνα και την άσκήμιζε. Ο πάτερ Ίωακείμ την έβγαλε και την πέταξε στη γωνιά. “Υστερα άπ’ αυτό σταυροκοπήθηκε μπρός στην εικόνα, έσιαξε ὁμορφα ὁμορφα την κουρτίνα και θγήκε έξω. Χωρίς τὸ περιστατικό αυτό ὅλα τ’ άλλα ήταν εν τάξει. Μὰ ή καλή καρδιά τοῦ γέροντα τὸ ξέχασε κι’ αυτό, σάν είσε πῶς

ή αὐλή ήταν γιομάτη από προσκυνητές, που κρατοῦσαν άγιοκέρια και καρτεροῦσαν νά χτυπήσουν οί καμπάνες, για νάμπουν στην έκκλησιά. Οί καλόγεροι ὁμοια ήταν έτοιμοι κι’ αυτοί. Είχαν κατέβει και κουβέντιαζαν με τὸ λαὸ για την αὐριανή γιορτή.

Ο λαὸς σάλεψε και πλησίασε σάν είσε τόν ήγούμενο. Οί άντρες υποκλίθηκαν κ’ οί γυναίκες στάθηκαν στην άράδα νά τοῦ άσπαστοῦν τὸ χέρι. Ή γιορτινή στιγμή έφτασε. Ή ψυχή τοῦ γέροντα μαλάκωσε, κι’ αυτός μεγαλόφωνα εὐλόγησε ὅλους.

Ο ήλιος βουτοῦσε χαμηλά, και άδύναμο άγεράκι κατέβαινε από τὸ θουνό, στο διάβα του άνάδευε έλαφριά τὰ φύλλα της καρυδιάς και πήγαινε κάτω στην κοιλάδα νά παίξει λίγο με τὸ ποτάμι.

Ο γέροντας έπλυνε τὰ χέρια του στη βρύση. Νεαρὸς υπηρέτης τοῦ πρόσφερε προσῶπι κ’ εκείνος σφουγγίστηκε, ύστερα σταυροκοπήθηκε κι’ άνέβηκε στο καμπαναριό. Οί καλόγεροι στάθηκαν μπρός στην πόρτα της έκκλησιάς, ὁ λαὸς πάλι μαζώχτηκε κοντά τούς, με ταπεινή άναμονή. “Όλα τὰ μάτια στράφηκαν προς την κορφή τοῦ καμπαναριοῦ, ὅπου ὁ ήγούμενος ὠρθώθηκε νά εκπληρώσει την ιερή συνήθεια.

Σταυροκοπήθηκε και έσυρε τὸ σκoinί, που κουνούσε με μιᾶς τὰ τρία γλωσσίδια άπ’ τις καμπάνες. Και χτύπησαν δυνατὰ τὰ τρία εκείνα γλωσσίδια άπάνου στα μελένια στόματα, στίς τρεῖς βαρειές καμπάνες. Μιὰ φορά, δυό, τρεῖς.

“Όμως οί καμπάνες σώπαιναν και δέν άνάδιναν κανένα άχό. Οί μπρούτζινες αὐτὲς μάνες, οί φορτωμένες με ήχους, είχανε βουβαθεί.

Ήταν φοβερό νά βλέπει κανείς, πῶς τὰ βαρεία σιδερένια γλωσσίδια χτυποῦν τὸ καθάριο μέταλλο κ’ εκείνο στέκει άφώνο... “Υπαρχε κάτι τὸ πονετικό στη δουλειά αὐτή. Οί τρεῖς καμπάνες κουνιόνταν

κι’ άγωνίζονταν, φοβισμένες ὁμοιες με κουφάλालους, που ήθελαν νά βάλουν τις φωνές για καμμιὰ φοβερή πυρκαγιά και δέν μπορούσαν.

Ο γέροντας έσερνε μ’ ὅλη του τη δύναμη τὸ σκoinί, καθῶς έσκυβε κι’ ὀρθωνόταν. Μὰ οί καμπάνες σώπαιναν πεισιμωμένα.

Φόβος κυρίεψε τόν ήγούμενο. Ή άνάσσα του κόπηκε κ’ έγινε σκοτάδι μπρός στα μάτια του. “Αφησε τὸ σκoinί και σωριάστηκε στο μικρὸ σανιδένιο πάτωμα, κάτω άπ’ τις καμπάνες.

Οί άνθρωποι έτσι άπόμειναν στην αὐλή, σταυροκοπιούνταν και κανείς δέν κοτοῦσε νά θγάλει μιλιὰ. Σφίχτηκαν οί καρδιές. Οί καλόγεροι άνέβηκαν στο καμπαναριό νά συνεφέρουν τόν γέροντα. Τόνε κατέβασαν κάτω. Ο ήγούμενος κρατιώνταν άπ’ τὰ χέρια τους χλωμὸς σάν νεκρό, συντριμμένος, ταπεινωμένος άπ’ τὸ τρανὸ αὐτὸ θάμα και μόλις άκούγόταν, που ψιθύριζε:

—Θεοτικό σημείο! Προσευχηθήτε άδελφοί χριστιανοί! μεγάλη άμαρτία έχει γίνει!

Τόν έμπασαν στην έκκλησιά και πίσω χύθηκε ὁ λαός. Κι’ ὅλοι τους έπεσαν στα γόνατα, σταυροκοπιούνταν και ψυθίριζαν προσευχές. Οί γυναίκες έκλαιγαν με φωνές.

Τὰ παιδιὰ φοβισμένα ξεφώναζαν. Ο πάτερ Ίωακείμ έπεσε στα γόνατα μπρός στη θαματοουργό εικόνα, συντριμμένος, άποχαμένος κι’ άπελπισμένος. Χτύπησε τὸ μέτωπό του στίς κρύες πλάκες και ὥρα έμεινεν έτσι.

Τὸ γερικό του πρόσωπο υγράθηκε άπ’ τὰ δάκρυα.

Τὸ έννοιωθε, πῶς είχε γίνει κάτι φοβερό, πῶς ὁ Θεὸς είναι ὀργισμένος, πῶς μεγάλη άμαρτία θαράίνει τη γῆ. Και δέν ήξερε τί τάχα είναι αὐτὸ και δέν μπορούσε νάθρει λόγια για την προσευχή του.

Κι' αδύναμος σήκωσε τὰ μάτια του πρὸς τὴ Μεγαλόχαρη, πού τὸ πρόσωπό της τριγυρισμένο ἀπὸ χρυσάφι, γαλήνια κοιτοῦσε μέσ' ἀπ' τὰ δυὸ μαθιά φτερὰ τῆς μεταξωτῆς κουρτίνας.

Ὁ ἡγούμενος σηκώθηκε, σταυροκοπήθηκε, ἔσισε με ἀσυναίσθητη κίνηση τὴν κουρτίνα καὶ ἀφαιρεμένος ἔριξε τὰ μάτια του πρὸς τὶς εἰκόνες, πρὸς τὰ στασίδια, πρὸς τὸ ἔδαφος. Στὴ γωνιά, κάτω ἀπ' τὴν εἰκόνα, εἶδε τὸ γαλάζιο κεφαλάκι τῆς θελόνας, πού εἶχε πετάξει, ἔσκυψε, τὴν ἐπῆρε σὰ νὰ ὀνειρεύεται καὶ τήνε κάρφωσε στὴν κουρτίνα.

Ξάφνου ἀντήχησε ὅξω ὁ δοξαστικός ἀχὸς ἀπ' τὶς καμπάνες, ἀπλώθηκε θριαμβικὰ καὶ ζωηρὰ χύθηκε μέσ' στὴν ἐκκλησιά.

Οἱ προσκυνητὲς γλήγορα σύρθηκαν ἔξω, θῆκαν ὅλοι στὴν αὐλὴ κ' οἱ καλόγεροι κι' ὁ ἡγούμενος κ' ἔπεσαν προσκυνώντας στὴ γῆ, ξαφνιασμένοι ἀπὸ τὸ θάμα πού εἶδαν.

Στὸ καμπαναριὸ δὲν ἦταν κανένας κ' οἱ θαρειές καμπάνες κουνιούνταν δυνατά, λεύτερα, ἐλαφριά, καὶ χτυποῦσαν δόλομονες.

Μετάφρ. ΣΤ. ΒΟΓΙΑΤΖΗ

Τὸ Παλάτι τῆς Εὐτυχίας

Ὁνειρον εἶδα κ' ἤμουνα τοῦ ἔρωτα παλαδίνος, πού μέσ' τὶς νύχτες κάλπαζε πάνου σὲ μαῦρο ἄτι μέσ' σὲ κοιλάδες ἔρημες βουθές καὶ στοιχειωμένες

τῆς Εὐτυχίας τὸ μαγικὸ γυρεύοντας παλάτι.

Ἀπόκαμα, λιγοθυμῶ καὶ πάω νὰ πέσω χάμου. Ἡ ἀρματωσιά μου χάλασε κ' ἔσπασε τὸ σπαθί μου...

Καὶ νὰ πού ξάφνου ἀέριο, παράξενα κ' ὠραῖο τὸ μαγικὸν ἐπρόβαλε παλάτι ἀντικρὺ μου!

Χτυπῶ τὴν πόρτα δυνατὰ καὶ ξεφωνίζω: Ἀνοίχτε!

Ὁ Τυχοδιώκτης εἰμ' ἐγὼ κι' ὁ Ἀποκληρωμένος... Πόρτες χρυσές ἀνοίξετε γιατί εἶμαι πεθαμένος!

Μὲ γδοῦπο ἀνοῖξαν οἱ χρυσές πόρτες καὶ μὴ κ' ἔτρεξα ἐδῶ κ' ἔτρεξα πάνου-κάτου

μὰ εἶδα σκοτάδια μοναχὰ καὶ σιωπὴ θανάτου!

Au hero de Quental μετάφρασις ΚΩΣΤΑ ΟΥΡΑΝΗ

Elysée Tourian

Στήλη Ἀλατος

Καὶ ἐπέβλεψεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐγένετο στήλη ἄλος. Γένεσις

Θειάφι ρευστὸ ἓνα σύγγεφο, στὰ οὐράνια φλογισμένο

τοὺς διάπυρους χεῖμαρρους του με πείσμα ξεχειλὰ

ἀτέρμαντο ἓνα πέλαγος, ἀθύσσαναβλυσμένο, προβάλλει μέσ' τὶς ὄχθες του τὶς σκοτεινὲς θολὰς.

Ἡ στήλη πάνω στὶς ὄχθες ἀκόμα ἐτοῦτες μένει ἢ γιγαντένια τοῦ ἄλατος κι' ἢ τρισεγγάλῃ ὀρθή

πού κάτω τῆς μιᾶς γυναικὸς εἶν' ἡ ὕψη πετρωμένη.

Χλεύη πανάρχαιη τῶν στοιχείων με μιᾶς ποῦχαν λυθῇ.

Ἐφευγε ἀπὸ τὸν τόπο τῆς ἀνάμαλλῃ ἢ καημένη, τόπο πού δὲ θὰ θρίσκονταν δέκα ἄνθρωποι ἀγαθοί.

Εἶχε ἀπ' τὸν ἄγγελον ρητὴ τὴν προσταγὴ παρμένη νὰ προχωρῇ χωρὶς ποτὲ ὀπίσω νὰ στραφῇ.

Μὰ ὅταν στοῦ καταφύγιου τῆς τὸ δρόμο ἦρθε τὸν ἴσο.

μακρυὰ ἀπ' τὴ φλογοκάμινο πού σπάραζε ἢ ζωὴ, γύρισε εὐθὺς περιέργη τὸ βλέμμα πρὸς τὰ πίσω καὶ πέτρωσε με ἀκέριο τῆς τὸ δλάνθιστο κορμί.

Ἀραγε ἀκόμα μιὰ φορὰ τὰ κλήματα ποθοῦσε νὰ ἴδῃ τοῦ θλαστημένου τῆς μονακριβοῦ ἀμπελιού;

ἢ τὴν ὀργὴ τὴν ἄπουτῃ τῆς θύελλας πού χτυποῦσε σὰ με μαστίγιον τῆς φωτιάς τὸ χάος καὶ τοῦ κανοῦ;

Ἦταν γυναῖκα... Κάποια τῆς μὴ σκέφτηκε στολίδια,

πού νὰ τὰ πάρῃ ἐξέχασε, στὸν κίνδυνο ὡς τρελλή;

Μὴν τάχα τὶς κορδέλλες τῆς τὶς μπλέ, τὰ δαχτυλίδια,

τὸ περιδέριο καὶ μαζί τὴ ζώνη τὴ χρυσή;

Ἐννοίωσε ρίγος στὴν καρδιά γλυκὴ καὶ ἡδονεμένο

καὶ τὸ τερπνότατο ἄρωμα τῶν κρίνων ποῦχε πιῇ, τὸ περιστεροανάσασμα, τὸ πρῶτ' ποῦχε ἀκουσμένο,

καὶ τὶς ἀνταύγειες τῆς χρυσῆς αὐγῆς ποῦχε λουστῇ.

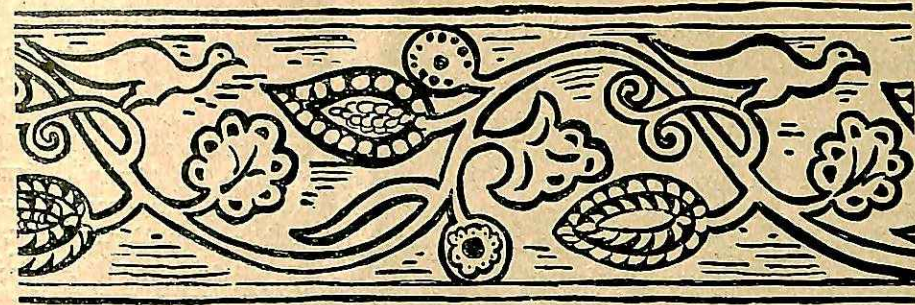
Στ' οὐρανικοῦ τῆς τοῦ ὁδηγοῦ τὸ πρόσωπο, ὡς προχωρεῖ

τᾶειδε με μιᾶς ν' ἀστράφτουνε με γλύκα πλανερὴ

κι' ἀστόχαστα βουλήθηκε, γνήσια τῆς Εὐας κόρη

τὸν ἄγγελο, πού πίσω τῆς ἀκλόουθαε, νὰ χαρῇ...

μετάφρασις ΚΟΥΛΗ ΑΛΕΤΤΗ

Σκηνοθετικὰ Προβλήματα τῆς Ἀττικῆς Τραγωδίας

Ἀρθρον τῆς κ. ΚΑΤ. ΚΑΚΟΥΡΗ

Ὅπως στὴ ζωὴ, ἔτσι καὶ στὴν τέχνη, σπάνια συναντοῦμε ἐκδηλώσεις, πού μᾶς συνεπέρνουν, ξυπνώντας τὸν ἐνθουσιασμό μας. Συνήθως θρίσκόμεστε μπρὸς σ' ἐκδηλώσεις πού ξυπνοῦν μονάχα τὸ ἐνδιαφέρον μας.

Ἐνα τέτοιο ἐνδιαφέρον, μὰ ἐνδιαφέρον θερμὸ, προκαλεῖ καὶ ἡ ἐργασία τοῦ κ. Λίνου Καρζῆ, πού χρόνια μελετᾷ καὶ σήμερα ἔφθασε ν' ἀποδείξει, με τὴ τελευταία του σκηνοθεσία στὶς «Φοίνισσες» τοῦ Εὐριπίδη, ὅτι εἶναι ἓνας ἀπ' τοὺς δυὸ-τρῆς στὸν τόπο μας, πού ἀντίκρυσαν εὐσυνειδητὰ καὶ σοβαρὰ τὰ πολλαπλὰ προβλήματα τοῦ ἀνεβάσματος τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τραγωδίας.

Ὁ ἴδιος σὲ μιὰ αὐτοκριτικὴ του γράρει, πῶς «Ἄν ἢ προσπάθειά του δὲν ἔδωκε συγκεκριμένες λύσεις στὰ προβλήματα τῆς τραγωδίας, τὰ ἔθεσε ὅμως σ' ὄλο τὸ πλάτος τοὺς πειθαρχημένα γύρω ἀπὸ ὀρισμένο ἐνιαῖο σκηνοθετικὸν ἄξονα». Κι' ἀληθινὰ, ὅτι χαρακτηρίζει τὸν κ. Καρζῆ εἶναι ἡ συνέπεια τοῦ στὴν ἐφαρμογὴ τῆς θεωρίας του, ἢ ἐνότητά τοῦ σκηνοθετικῆς γραμμῆς του. Καὶ εἶναι τοῦτο σημαντικώτατο. Ἐνιαῖο σκηνοθετικὸν ἄξονα δὲν συναντήσαμε ὡς τώρα σὲ καμμιά σκηνοθεσίαν τραγωδίας στὸ Βασιλικὸ θέατρο, μ' ἐξαίρεση μονάχα τὸν «Οἰδίποδα Τύραννο», ἀνεβασμένον ἀπ' τὸν Φώτη Πολίτη.

Ὁ Φώτης Πολίτης ἀνῆκε στὴν παράταξη ἐκείνων, πού πιστεύουν ὅτι ἐπιβάλλεται κ' εἶναι κατορθωτὸς ὁ συγχρονισμὸς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τραγωδίας. Ὅτι ἐκεῖνο πού προσδιορίζει τὴν ἀκατάλυτῃ ἀπ' τοὺς αἰῶνες ἀξία τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Θεάτρου, εἶναι ὁ διασωσμένος ὡς ἐμᾶς δραματικὸς λόγος του. Τὸ θετικὸ τοῦτο θησαυρὸ προσπαθοῦν νὰ φέρουν, ὅσο γίνεται σιμώτερα στὴ ψυχροσύνθεση, στὴν κατάνοση τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου.

Μπρὸς τὸ κίνδυνο ν' ἀτονίσῃ τὸ οὐσιαστικὸ αὐτὸ στοιχεῖο τῆς τραγωδίας, οἱ ἐπαναστατικώ-

τεροι σκηνοθέτες διαγράφουν ἀδίστακτα κάθε παλὴ ἑξωτερικὸ θεατρικὸ συμπλήρωμά της. Ἐνῶ οἱ συντηρητικώτεροι πειραματίζονται τρόπους καὶ τρόπους, γιὰ νὰ διατηρήσουν ὀρισμένα μορφικὰ τῆς στοιχεία, ὅσα τουλάχιστον μπορεῖ νὰ συντονιστοῦν με τὶς δεκτικὲς ἰκανότητες τοῦ σύγχρονου θεατῆ.

Πάνω σὲ τέτοια βάση ρύθμιζε ὁ μακαρίτης Πολίτης τὴν ἐργασία του, καὶ ἔφτασε στὴν ἐπιτυχία με τὸν «Οἰδίποδα Τύραννο». Μπορεῖ ἢ σκηνοθεσία του ἐκείνη νὰ πρόδιδε τὸν πολὺ ἐμποτισμένο ἀπὸ κλασσικὴ μόρφωση πνευματικὸν ἄνθρωπο καὶ ἀνώριμο ἀκόμα σκηνοθέτη, ἢ νὰ φερνε τὶς μοίραιες ἀντινομίες, πού παρουσιάζουν οἱ συγχρονισμοὶ ἔργων συνυφασμένων με πολλὰ ἀσύγχρονα στοιχεῖα. Ὅμως εἶχε ξεκαθαρισμένη σκηνοθετικὴ γραμμὴ καὶ πνὴ δημιουργική.

Ὁ κ. Καρζῆς, ἀνήκοντας στὴν ἀντήθετη παράταξη, πιστεύει ὅτι ὁ ἐλεύθερος συγχρονισμός, παρ' ὅλα τὰ δημιουργικὰ στοιχεῖα, πού συχνὰ περιέχει, εἶναι ξένος πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς τραγωδίας, «κατασταλτικὸς τῆς φλογερῆς ἀνάτασης πού περικλείει».

Ἀπὸ τὴ σκοπιὰ αὕτη ἀντικρυζόμενο τὸ Ἀττικὸ δράμα δὲν εἶναι μονάχα ὁ σωσμένος ὡς σήμερα δραματικὸς λόγος του, ἀλλὰ σὰν γέννημα τῆς μεγαλύτερης θεατρικῆς ἐποχῆς, ἔχει στοιχεῖα γνήσιας θεατρικότητας, ἄρρηκτα συνυφασμένα με τὴν ὅλη ὑπόστασή του καὶ συνεπὶς ἀδιαχώριστα.

Ὁ κ. Καρζῆς ἐπιδιώκει κάτι πολὺ ἐλκυστικὸ, μὰ καὶ πολὺ ἀμφισβητήσιμο, «τὴν ἀναβίωση τῆς τεχνικῆς τοῦ Ἀττικοῦ Θεάτρου, ὅπως ἦταν στὴν ἀκμὴ τοῦ».

Πρὸς αὕτη τὴ κατεύθυνση ἐργάστηκε με πολλὴ σκηνοθετικὴ συνέπεια, καὶ με ἐξονυχιστικὴ ἀναζητήσι τῶν καιρικῶν στοιχείων τοῦ ἀρχαίου θεάτρου.

Στην παράσταση τῶν «Φοινισσῶν» τὸ ἐπιθητικό σκηνικό τοῦ κ. Ρωμανοῦ ἐπιδέξια ἔκρυβε τὶς ρωμαϊκές ἀψίδες τοῦ Ὡδεῖου τοῦ Ἡρώδου. Τὸ λαμπρὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ὅ,τι μπορούσε νὰ ἐπιθυμήσει κανεὶς καλύτερα γιὰ φωτισμό. καὶ ὅταν σουρούπωνε, οἱ ἀναμμένες δάδες στὴ νεκρική πομπή, ἦταν ἓνα ἐκλεκτὸ εὖρημα. Ἡ ἀπόδοση τῶν ἡθοποιῶν σχεδὸν συντονισμένη μετὸ ὅλο πνεῦμα τῆς σκηνοθεσίας, πὰ χορικὰ μελετημένη καὶ ἡ μουσική τοῦ κ. Ψάχου, ὅσο γίνεται ἐκλεκτὴ καὶ ἐναρμονισμένη. Μᾶσκες, σκευές καὶ κόθορνοι συμπλήρωναν τὴν ὅλην ἀτμόσφαιρα.

Καθῆκον τῆς κριτικῆς εἶναι ν' ἀντικρύσει μὲ σεβασμὸ μιὰ τέτοια συνεπὴ καὶ σοβαρὴ ἐργασία, καὶ ἔξω ἀπὸ στενές ἐπικρίσεις καὶ ἐγκρίσεις, νὰ φτάσει στὴν κατανόηση. Δουλεῖα τοῦ κριτικοῦ θέβαια εἶναι νὰ ξέρει νὰ ἐκτιμᾷ ὅλες τὶς φόρμες κι' ὅλους τοὺς τρόπους. Ὅμως σωστὰ εἰπώθηκε ὅτι «μονάχα ἓνας κήρυκας δημοπρασίας μπορεῖ ἐξ ἴσου καὶ ἀμερόληπτα νὰ θαυμάζει ὅλες τὶς σχολές τῆς τέχνης». Ὁ κριτικός, ὅπως καὶ ὁ σκηνοθέτης, ἔχει ἤδη θέσει τὰ προβλήματα τοῦτα μέσ' τὴ συνείδησή του καὶ ὅσο ἐπεκτείνει καὶ ἐμβαθύνει τὶς μελέτες του, τόσο μπορεῖ νὰ πειθεταὶ ὅτι ἡ ἀναβίωση τῆς τεχνικῆς τοῦ ἀρχαίου θεάτρου εἶναι ὁλότελα ἀκατόρθωτη, μὰ καὶ κατορθωτὴ νᾶταν, δὲν θὰ ἐξυπηρετοῦσε τὸ ζωντανὸ σύγχρονο θέατρο.

Βέβαια κάθε ἔργο τέχνης ἀνεξίτηλα ἔχει τὴ σφραγίδα τοῦ καιροῦ ποῦ τὸ γέννησε, καὶ στενὰ θρίσκειται συνυφασμένο μετὴν ἰδιαίτερη τεχνική του. Μὰ ἡ τεχνική, δίκλωνος θλαστὸς τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἔργου, καὶ τῶν στενῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν, εἶναι τὸ πιὸ εὐπαθὲς καὶ εὐκόλο-σθυστο στοιχεῖο τῆς τέχνης. Ξεπερασμένες τεχνικές μπορεῖ νὰ μᾶς προσφέρουν μεγάλο μουσικὸ ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ ἡ θεατρικὴ παράσταση ἀποκλείει ὁλότελα κάτι τέτοιο.

Γνωστὸ καὶ χιλιεπιωμένο εἶναι πῶς τὰ πνευματικὰ ἀριστουργήματα χρωστᾶν τὴν ἀφθαρσία τους μονάχα στὰ στοιχεῖα ἐκείνα, ποῦ ἡ μεγαλοφυΐα ἀποκρυστάλλωσε τὰ γενικὰ αἰτήματα τῆς ἀνθρωπότητος ἔξω ἀπὸ χρόνον καὶ τόπον, τὰ βασικὰ κι' ἀναλoίωτα συναισθήματα τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ στενὰ καιρικὰ στοιχεῖα ἐκφυλίζονται καὶ συχνὰ ξεαφανίζονται.

Δὲν κατόρθωνομε νὰ συλλάβουμε τὰ μυστικὰ τεχνικὰ ἀπὸ χειροτεχνήματα περασμένων κοντινῶν ἑκατονταετηρίδων, ἀκόμα καὶ ὅταν ἔχουμε ἀτόφιο τὸ πρῶτότυπο γιὰ δουλικὴ ἀντιγραφή, καὶ θὰ συλλάβουμε τὴν αὐτὴ θεατρικότητα θεαμάτων, ποῦ μᾶς χωρίζουν χιλιετηρίδες.

ποῦ ἱστορικὲς συνθήκες διέκοψαν κάθε παράδοση, καὶ ποῦ οἱ ἐλάχιστες σωσμένες γραφτές καὶ μνημιακὲς πηγὲς ἀφίνουν τεράστια κενά, συμπληρώνόμενα κατὰ καιροῦς, ἀπὸ ὅσο θέλετε σοφές, μὰ πάντα ὑποκειμενικὲς καὶ αὐθαίρετες προϋποθέσεις; Τὸ Ἀττικὸ θέατρο, στὴν σκληρότητα τῶν στοιχείων του, ὅπως καὶ ἡ κλασσικὴ Ἑλλάδα στὴν ὁλότητά της, «μιὰ κι' ἀγύριστη πάει καὶ νὰ τὴ κλαῖς». Κληρονομία τῆς ἔχομε τὴν ἀσύγκριτὴ πνευματικότητά, αἰώνιο θάβρο τῶν πολιτισμῶν ποῦ ἀκολούθησαν καὶ θ' ἀκολουθήσουν, καὶ ἐρείπωνμένους Παρθενῶνες, δίδαγμα ἐξαισιο τῆς ἀπέριττης καὶ μεγαλόπρεπης ὁμορφιάς. Κανεὶς σοβαρὸς δὲ σκέφθηκε νὰ προσθέτει ἀφθαίρετα τὸ χαμένο γλυπτὸ στολίδι του, τὸ σθυσμένο ζωγραφιστὸ ἢ νὰ ξαναστήσει τὶς χρυσολεφάντινες Ἀθῆνες του, μιὰ ποῦ δὲν ξέρουμε καλὰ καλὰ καὶ ποιὲς ἦταν. Καὶ μάλιστα μπορεῖ νὰ κάνει κανεὶς τὴν ἴσως ἀσεβῆ σκέψη—καὶ πολλοὶ τὴν κάνουν—ὅτι, ἂν σωζόνταν ἀτόφιοι οἱ ἀρχαῖοι ναοί, ἴσως ἔξω ἀπ' τὴν ὑποβλητικὴ ἀρχιτεκτονικὴ γραμμή τους, τὸ πολὺ στολίδι τους, νὰ μὴν ἱκανοποιῶσε τόσο τοὺς σύγχρονους, ὅσο καὶ ἡ ὁμορφιά τοῦ ἐρείπιου τους. Ἀνάλογα καὶ ἡ ἀρχαία θεατρικὴ παράσταση, θαρειὰ καὶ ἱερατικὴ, ὅπως τουλάχιστον συμπεραίνουμε, νὰ μὴν ἀνταποκρίνεται σ' ὅ,τι σήμερα ἀποζητᾶμε γιὰ πλαίσιο τοῦ Αἰσχυλικοῦ λόγου.

Πλαίσιο ἰδεαλιστικὸ—ἀναμφισβήτητο—ἡ φύση τοῦ ἔργου τὸ προστάζει. Ἀλλὰ γιὰ τὴ δημιουργία μιᾶς τέτοιας ἀτμόσφαιρας εἶναι ἀπαραίτητες σήμερα μᾶσκες καὶ σκευές; Καὶ ἂν υποθέσουμε ὅτι ἓνας μεγαλοφυὴς μπορεῖ ἀντάξια νὰ καταπιαστῇ μετὸ συγχρονισμό τῆς ἀρχαίας τραγωδίας, ἂν ὁ σκηνοθέτης αὐτός, ἐξυπνώντας μετὰ κατάλληλο μακιγιάρισμα καὶ διακριτικὲς σκευές τὶς ἀπαιτήσεις τῶν τύπων τοῦ ἔργου καὶ τοῦ ὑπαίθρου, μᾶς ἔδινε τὸ Ἀττικὸ δρᾶμα ζωντανεύοντάς μας, π. χ. Μιχαηλαγγελικά ὁράματα, θᾶταν ἄραγε ἔξω ἀπ' τὸ πνεῦμα τῆς τραγωδίας καὶ πρέπει νὰ καταδικαστοῦμε νὰ θλέπουμε τοὺς ἡθοποιούς μεγεθυμένα ἀνδρεῖκελλα, νὰ παραπατᾶν κωμικὰ πάνω σὲ κοθόρνους, γιὰ νὰ αἰσθανθοῦμε «τὸν φόβον καὶ τὸν ἔλεον», τὸ «φρίττειν καὶ ἔλεειν ἐκ τῶν συμβαινόντων»;

Ποῖες ἀνάγκες ἐξυπηρετοῦσαν καὶ τί ἀντιπροσώπευαν γιὰ τὸν ἀρχαῖο θεατὴ τὰ «βοηθήματα» αὐτὰ τὸ φανταζόμαστε ἴσως, τί ἀντιπροσωπεύουν γιὰ τὸν σημερινό, καθαρὰ τὸ θλέπουμε, σὰν δὲ φορᾶμε προσωπίδες ἀρχαιομανίας.

(ἀκολουθεῖ)

ΚΑΤΕΡΙΝΑ Ι. ΚΑΚΟΥΡΗ

Μία ὥραῖα γυμναστική, ρυθμικὴ καὶ χορευτικὴ ἐπίδειξις

Μαθήτριάι τῆς σχολῆς Πολυξένης Ματέυ.

Με πολλὴν ἐπιτυχίαν κ' ἐνώπιον πολυπληθοῦς καὶ ἐκλεκτοῦ κόσμου διεξήχθη ἡ ἑτησίᾳ ἐπίδειξις γυμναστικῆς καὶ ρυθμικῆς ἀγωγῆς τῆς Σχολῆς Πολυξένης Ματέυ. Ἐκεῖνο, ποῦ ἔκαμεν ἰδιαίτέρως ἐντύπωση εἶναι ὁ συνδυασμὸς τῆς μουσικῆς μετὰ τὴ σωματικὴ κίνησι. Ἡ κυρία Ματέυ, ἀρίστη μουσικός—εἶναι διπλωματοῦχος τοῦ Ὡδεῖου τῆς Λειψίας, καὶ κάτοχος κρατικοῦ γερμανικοῦ διπλώματος σωματικῆς ἀγωγῆς—κατώρθωσε νὰ παρουσιάσῃ ζωντανεμένη, οὕτως εἰπεῖν, μουσικὴν. Ἀναφέρομεν τὸν «Κάνονα»,

ποῦ τραγοῦδῃσαν κ' ἐχόρευσαν οἱ μαθήτριάι, μετὰ συνοδείαν φλαούτου, ὡς μίαν ἐξόχως ἀριστοτεχνικὴν ἐκτέλεσιν. Τὸ τέλος τοῦ προγράμματος ἦταν ἀφιερωμένο σὲ χοροὺς τεσσάρων αἰώνων καὶ ἡ ὥραῖα ἑορτὴ ἔληξε μετὰ τοὺς ἐλληνικοὺς χοροὺς «Τράτα» καὶ «Ἐρηνάκι», ποῦ ἐχορεύτηκαν μετὰ πολλὴν χάρι καὶ μπρίο. Τὸ κοινὸν ἀπεκόμισε ἀπὸ τὴν ἐπίδειξιν αὐτὴν καὶ ἀπὸ τὴν σοβαρὰν ἐργασίαν τῆς κ. Ματέυ, τὶς καλῆ-τερες ἐντυπώσεις.

Φὸν Ἑσσε

Παράκλησις

Ὅταν τὸ χέρι σου κρατῶ
Ποῦ μοῦχει ἀνείπωτα, εἰπωμένα,
Πῆς μου, ποτέ μου, σὲ ρωτῶ,
Ἄν μ' ἀγαπᾶς ἐμένα;

**

Δὲν θέλω, ἐγώ, νὰ μ, ἀγαπᾶς,
Θέλω στὸ πλάι μου νὰ μείνης,
Καὶ ποῦ καὶ ποῦ βουβά, ἀπαλὰ
Τὸ χέρι νὰ μοῦ δίνης.

Μετάφραση ΒΕΤΑΣ ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐλάβαμε: ἐφημερίδα «Ἀνατολή» Ἀγίου Νικολάου Κρήτης, Πνευματικὴ Ζωή. Τὸ Σχολεῖό μας, μαθητικὸ περιοδικὸ τοῦ ἐκπαιδευτή-
ριου Ἀηδοποῦλου, Ἐλευθερία Λαρίσης, Τέ-
χνη, Ἐκκλησία, Ἰάσων ὁ Σωσίπατρις, La
Française, Οἰκογενειακὴ Ζωή, Ἀτομικὴ Ψυχο-
λογία, Μακεδονικὲς Ἡμέρες, Μηνιαία Μεγα-
λόπολις, Παγκόσμιος Ἀνθολογία, Γράμματα
Σπάρτης, Le Mouvement Feministe, Open Door,
Coopération Intellectuelle. κ. λ. κ.λ.

ΤΑΞΙΔΙΑ

Κάθε άνθρωπος έχει την αδυναμία του. "Εχω κι' εγώ τη δική μου: τὸ ταξίδι. "Ας θρίσκω-μαι σ' ἕνα θαπὸρι, σ' ἕνα τραῖνο, σ' ἕνα ἀεροπλάνο ἢ ἔστω σ' ἕναν ἀραμπῆ, εἶμαι σχεδὸν δόλοτελα, ὁλοκληρωματικά εὐτυχισμένη.

Σὰν ταξιδεύω, νοιώθω πὼς δὲν ζῶ πειὰ τῆ ζωούλα μου, τῆ μικρῆ, ἀσήμαντη καὶ πεζῇ ζωῇ μιᾶς ἀνώνυμης μονάδας. "Ανοίγω διάπλata τὰ μάτια μου καὶ τ' αὐτιά μου, καὶ ζῶ, ἐπιπόλεια, εἶναι ἡ ἀλήθεια, μὰ ἐντατικά, ὅλες τίς ζωές τῶν συνανθρώπων, πού μὲ προσπερνοῦν, ἀδιάφοροι καὶ ξένοι, καὶ ὅλες τίς ὁμορφιές πού συναντῶ.

Τὸ κομψὸ καὶ καταπράσινο σπιτάκι πού κα-θρεφτίζεται τόσο ἀπαλὰ στὴν ἀκροποταμιὰ καὶ πού μοῦ προσφέρει μιὰ τέλεια αἰσθητικὴ ἀπόλαυσι, ποιὸς ξέρει τί ἔννοιες περικλείει... Τὸ πολυθόρυβο ντάνισγκ, πού μὲ ζαλίζει, ἴσως χρεωκοπήσει αὐριο καὶ ἡ γοητευτικὴ κυρία, πού τόσο ἐξαίσια χορεύει, εἶναι ἢ θὰ γίνῃ ἡ-ρωῖς ἢ θύμα, Κύριος οἶδε, ποιοῦ δράματος ἢ κωμωδίας. "Η χαριτωμένη κοπέλλα, πού εὐγε-νικά καὶ πρόθυμα, μὲ ὀδηγεῖ, πὼς θὰ θρῶ στὸ δαίδαλο τῶν ἀγνώστων δρόμων, τὸ μουσεῖο, πού μάταια τόση ὥρα ἀναζητοῦσα, σίγουρα θά-χῃ κι' αὐτὴ τὸν πόνο τῆς καὶ τοὺς καύμους τῆς.

"Ὅλα αὐτὰ τὰ ξέρω καὶ τὰ νοιώθω, μὰ τόσο συγκεχυμένα καὶ τόσο ἀόριστα! Οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ πράγματα εἶναι ξένα πρὸς ἐμένα. Καὶ μὲ τὸν ἄπειρο ἐγωισμό καὶ τὴν ἀνθρώπου, (ἀλή-θεια ποιὸς μπόρεσε ποτὲ νὰ φθάσῃ εἰς τὰ θάθη τῆς ἀνθρωπίνης καρδιάς—καὶ τῆς πειὸ καλῆς ἀκόμη—χωρὶς νὰ τρομάξῃ;) χαίρομαι τὴν ἐπι-φάνεια, μεθ' ἡμῶν τὴν ἐξωτερικὴ γοητεία καὶ ξε-χνώντας τὴν ἀσημότητα κάθε μιᾶς ζωῆς χωρι-στά καὶ τῆς δικῆς μου ἰδιαίτερα, ἀπολαμβάνω τὴν ἀμέτρητη δύναμι καὶ τὴν ποικιλόμορφη ὁ-μορφιὰ τῆς ἀνθρωπότητας.

Τὸ ταξίδι—κάθε ταξίδι—μοῦ δίνει τὴν εὐκαι-ρία κάθε φορὰ νὰ αἰσθανθῶ καὶ νὰ νοιώσω ἔν-τονα καὶ ἀπτά αὐτὴ τὴ δύναμι τοῦ πλήθους καὶ τὸ θαῦμα τῆς ζωῆς, πού τὸ ἀποτελοῦν τόσα τυ-χαία, μικρὰ ἢ μεγάλα, ὁμορφα κι' ἄσημα, εὐθυμα καὶ μελαγχολικά, ἀσήμαντα καθ' ἑαυ-τὰ περιστατικά. Καὶ τὸ αἶσθημα αὐτὸ εἶναι γιὰ μένα ἡ συνισταμένη τῆς χαρᾶς κάθε ταξιδιοῦ, ἐκεῖνο, πού μὲ μεθᾶ καὶ μὲ συναρπάζει.

Ξεχάστηκα, θαρρῶ. "Άλλο ἤθελα νὰ σᾶς

διηγηθῶ, κι' ὁ ἔρωτας τοῦ ταξιδιοῦ μὲ παρέσυ-ρε σὲ φλύαρες ἐκμυστηρεύσεις.

"Ἐλεγα πὼς ἀγαπῶ τὰ ταξίδια. Σκεφθῆτε λοιπὸν τὴν χαρά μου, ὅταν δυὸ μῆνες πρὶν ξα-φνικά κι' ἀπρόοπτα μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία μιᾶς μακρᾶς ἀποδημίας στὴν Αἴγυπτο: Πυρα-μίδες, Σφίγγε, ἡ ἀπέραντη ἔρημος, ὁ χιλιотра-γουδημένος Νεῖλος, τὸ κοσμοπολιτικὸ Κάιρο, ἡ κοσμικὴ "Αλεξάνδρεια, φελλάχοι, "Εγγλέζοι, "Αραπάδες καὶ ξενητεμένοι Ρωμηοί, καμῆλες καὶ ἀεροπλάνα, μπανάνες καὶ κοκτέιλ, ὅλα αὐ-τὰ στριφογυρίζουν στὸ μυαλό μου, καί, ἄλλη μιὰ φορὰ, μέθυσα μὲ τὴν προσδοκίαν τοῦ ταξι-διου.

"Άλλοτε—δὲν πέρασε πολὺ καιρὸς ἀπὸ τότε—ἤθελε ὦρες ὁλόκληρες κανεὶς γιὰ νὰ πάῃ στὸν Πειραιᾶ ἀπ' τὴν "Αθήνα. Σήμερα, τὸ ἀεροπλά-νο σὲ τέσσαρες ὥρες σὲ ἀποβιβάζει ἀπὸ τὸ ἀε-ροδρόμιο στὴν "Αλεξάνδρεια. "Ἔτσι δὲν εἶναι: Κι' ὅμως δὲν εἶναι ἔτσι ἀκριβῶς. "Ὡς πού νὰ φθάσῃ ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως χρειάσθηκα μῆνες δυό: Κάτι διαβατήρια, κάποιες ἀπαραί-τητες διατυπώσεις, μερικὰ συστατικά πού κα-θυστέρησαν ἀπ' τὴν Αἴγυπτο καὶ νά, πὼς, μετὰ ἐξήντα μέρες, δυσχέρεια μὲν νὰ φύγω δὲν ὑ-πῆρχε καμμιὰ, ὅμως δὲν μποροῦσα πειὰ νὰ φύ-γω! Δουλειές καὶ ἔννοιες καινούριες τὸ ἀπα-γόρευαν.

Τὸ ταξίδι ματαιώθηκε ὀριστικά.

"Άλλοτε σᾶς διηγήθηκα ταξίδια πού ἔκαμα Σήμερα σᾶς ἱστορῶ αὐτὸ πού δὲν ἔγινε. Για-τί; Μά, ἀπλούστατα, γιὰ τὴν στάθηκε τὸ ὁμορ-φότερό μου ταξίδι. "Ἐνὰ ταξίδι φανταστικὸ πού ἀκριβῶς γιὰ τὴν δὲν ἔγινε πραγματικότης, ὑ-πῆρχε τὸ μοναδικὸ καὶ τὸ ἀπόλυτα ὠραῖο. Καμ-μιὸ σκιά δὲν τὸ ἀμαύρωσε καὶ καμμιὰ πεζότης δὲν χάλασε τὴν ἁρμονία τοῦ συνόλου.

"Ἡ ἔρημος—πού δὲν τὴν γνώρισα—θᾶναι θέ-βαια ἐξαίσια μεγάλη καὶ ὑποβλητικὰ μεγαλό-πρεπη. Μά, κοντὰ στὰ ἔντονα κι' ἀξέχαστα συναισθήματα πού θὰ γεννᾷ, θάχῃ καὶ πεζές λεπτομέρειες: Σὰν τὴν διασχίζεις, δὲ θᾶσαι πάντα σὲ ἔκστασι: κάποτε ἡ ἄμμος θὰ κοκκινί-ζῃ τὰ μάτια, ὁ καυτερός ἥλιος δὲν θὰ δημιουρ-γῇ μονάχα ὄνειρευτοὺς κατοπτρισμούς, καὶ τὸ νερὸ τῆς περιφρονημένης παγωνιέρας μας θά-ναι πειὸ σίγουρο ἀπὸ τὸ ἀμφιβόλου ἀγνότητος νερὸ τῆς ποθητῆς δάσεως.

Οἱ καμῆλες εἶναι θέβαια χαριτωμένες. Μὰ ἡ

ράχι τοὺς νᾶναι ἄραγε ἐξ ἴσου ξεκούραστη; Καὶ οἱ φελλάχοι καὶ οἱ "Εγγλέζοι καὶ ὁ κο-σμοπολιτισμὸς καὶ τὰ ντάσιγκ, δὲ θὰ μοῦ γεν-νοῦσαν κάποια—φευγαλέα ἔστω—στιγμὴ τὴν νοσταλγία τοῦ ταπεινοῦ σπιτικοῦ μου καὶ τῆς συνηθισμένης μου ζωῆς, πού ἐν τούτοις εἶναι μοναδικὴ καὶ ἀνεκτίμητη, γιὰ τὴν εἶναι ἡ ζωὴ ἡ δὲ ἡ μου;

* Τρέχοντας δυὸ μῆνες σὲ προξενεῖα καὶ του-ριστικὰ γραφεῖα, μὲ τὴν θεβαιότητα τῆς σίγου-ρης ἀποδημίας, ἔζησα σχεδὸν πραγματικά τὸ ταξίδι πού δὲν ἔγινε, καὶ μὲ τὴν φαντασία μου τὸ χάρηκα τόσο, πού προεξώφλησα τὴν χαρὰ του. Τί κι' ἂν δὲν ἔγινε; "Άλλωστε στὴ ζωὴ δὲ γίνεται πάντα ἐκεῖνο πού ἐπιθυμοῦμε.

Γιὰ τὴν καθίσα καὶ σᾶς ἀράδιασα ὅλα αὐτὰ; Θὰ διερωτηθῆτε. Μά, γιὰ νὰ καταλήξω σ' ἕνα

κοινότυπο συμπέρασμα, χιλιοειπωμένο καὶ γνω-στό, μὰ πού δὲ θλάφτει νὰ τὸ θυμώμαστε κά-που-κάπου. Κάθε τι στὴ ζωὴ ἔχει καὶ τὴν ἄλλη του ὀψι. Κι' εἶναι, πιστέψτε με, σοφὸ, νὰ ἀνα-καλύπτωμε τὴν καλὴν ὀψι κάθε ἀναποδιᾶς, γι-ατὶ ἀπὸ τὴ στιγμὴ αὐτὴ παύει νᾶναι τέτοια.

Καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμα, ἐξ ἴσου χιλιοειπωμένο καὶ γνωστό: Στὴ ζωὴ ἀξίζει πραγματικὰ μονά-χα ἡ προσδοκία κι' ἡ ἐλπίδα. Σὰν πραγματο-ποιοῦνται, μᾶς ἀπογοητεύουν κάποτε καὶ πάντα αὐτὸ πού θρῖσκομε εἶναι κατώτερο ἀπ' ἐκεῖνο πού εἴχαμε ἐλπίσει. Τί πειὸ ἀπλὸ καὶ πειὸ πα-ρήγορο ἀπὸ τὴν εὐκόλη (φαινομενικὰ μονά-χα) φιλοσοφία τούτη; Δὲν ἔγινε ὅ,τι προσδο-κούσαμε; "Ας θροῦμε τὴν καλὴν ὀψι τῆς ἀνα-ποδιᾶς κι' ἄς μεταφέρομε τὴν προσδοκίαν καὶ τὴν ἐλπίδα σὲ κάτι ἄλλο. Μ. Μ. Θ.

Χριστιανικὴ "Ενωσις Νεανίδων Θεσσαλονίκης

"Εστιατόριον τῆς ΧΕΝ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

"Ἡ Χ.Ε.Ν. Θεσσαλονίκης ἰδρύθηκε τὸ 1925. "Εποχὴ, πού ἡ ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνύψωση τῆς νέας, ὁ κοινωνικὸς καὶ ἀνώτερος σκοπὸς τῆς ἰδρύσεως τῆς Χ.Ε.Ν., δὲν θρῖκε ἀπήχησι στὴν ψυχὴ τῆς κοινωνίας τῆς Θεσσαλονίκης, πού ἀγωνιζότανε τότε νὰ περισυλλέξῃ τὰ θύμα-τα τοῦ δεκαετοῦς πολέμου καὶ τῆς μεγάλης τυρ-καῖας.

Τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνη ἐπιτακτικὴ καὶ ἄμεση ἀ-νάγκη ἦταν ἡ στέγασις, ἡ συντήρησις, ἡ προσ-

τασία τῆς υγείας. Κ' ἡ ἴδρυσις τῆς Χ.Ε.Ν. θεωρήθηκε τότε πολυτέλεια.

Τὴν ἀνάγκη ὅμως τῆς πολυτέλειας αὐτῆς συναισθάνθησαν τὰ ἴδια τὰ τσακισμένα ἀπ' τὴν καταστροφὴ κορίτσια, ὅπως ἀναφέρεται εἰς τὸ ἱστορικὸν τῆς ἰδρύσεώς της. Καὶ τὰ ἴδια αὐτὰ κορίτσια, ἐρημωμένα ψυχικά, χωρὶς κανένα ἡ-θικὸ στήριγμα, βοήθησαν τὸ ἀνθρώπινο καὶ ἐκπολιτιστικὸ ἔργο τῆς Χ.Ε.Ν.

Κι' ἡ Χ.Ε.Ν. ἐπάλασε, δώδεκα χρόνια ἐπα-

λαισε μ' αντιδράσεις και με δυσχέρειες πρό παντός οικονομικές. 'Αλλ' επεβλήθηκε. 'Επεβλήθη με τον ένθουσιασμό και την άφοσίωση των δλίγων.

'Εγνώρισα την πρόεδρον της Χ.Ε.Ν., την κ. Σ. Μαυρογορδάτου.

'Ο ένθουσιασμός της, η πίστη της σά σέ θρησκεία, η ιερή της προσήλωση στο έργο, τόσο θαθεία με συνεκίνησαν και μου προσείλκυσαν το ενδιαφέρον, που αισθάνθηκα ζωηρή την επιθυμία να τρέξω να δω από κοντά την ιδρυγάνωση. Κι' είναι κάτι αξιοθαύμαστο, σήμερα, που κατάρθωσε να πραγματοποιήσει το μεγάλο της όνειρο και να ιδρύσει την «'Εστία 'Εργαζομένων Γυναικών και Κοριτσιών».

'Η «'Εστία» περιλαμβάνει έξι τμήματα: Οικτροφείον διά μονίμους οικοτρόφους. Ξενώνα που δέχεται νέες περαστικές, με δικαιώματα διαμονής όκτω ήμερών. Λέσχη εργαζομένων γυναικών και κοριτσιών, μ' έστιατόριον, όπου είναι δυνατόν με 5 δραχμές να εξασφαλίζεται το φαγητό τους, με το φωμί τους. 'Η Λέσχη διοργανώνει θραδυνά μαθήματα ξένων γλώσσων, μαθήματα θεωρητικά, μαθήματα πρακτικά. Λειτουργεί και οίκοκυρική σχολή, ως και νυκτερινά μαθήματα διά τις άγράμματες γυναίκες.

'Εχει βιβλιοθήκη δανειστική, γυμναστήριον, σκηνή για θεατρικές παραστάσεις, ραδιόφωνον, παιγνίδια διάφορα. Διαθέτει ό,τι είναι δυνατόν να συντελέσει στην ψυχαγωγία και την πνευματική καλλιέργεια των μελών της.

'Εκτός τούτου λειτουργεί και τμήμα ψυχαγωγικών, που διοργανώνει έορτές, έκδρομές, θεατρικές παραστάσεις.

'Η «'Εστία» με τις μικρότερες λέσχες και τις θερινές κατασκηνώσεις, εκπληρώνει ανώτερη κοινωνική αποστολή.

Είναι δασίς και κέντρον πολιτισμού για την εργαζομένη γυναίκα στη Θεσσαλονίκη, που ή μεταπολεμική συνθήκη την ανάγκασε να διαπαλαίη και καθημερινώς να φθείρεται ψυχικά.

Τό φιλόστοργο και φιλόξενο περιβάλλον της «'Εστίας» απαλλάσσει την ψυχή της, τη μορφώνει και ανυψώνει τό ήθικόν της επίπεδον.

'Υψιστος σκοπός της είναι και ή προστασία της νέας κοπέλλας, που σπουδάζει. 'Η στοργική φροντίδα άγρυπνεί ακούραστα για την σωματική και ήθική και πνευματική διαμόρφωση της νέας. Κι' αξιοθαύμαστο είναι ό,τι κορίτσια, που σπουδάζουν και κορίτσια που εργάζονται, είτε εργάτριες είναι, είτε υπάλληλοι, κορίτσια κάθε έθνικότητας και κάθε κοινωνικής τάξεως.

όλες είναι αδελφωμένες κάτω από την στέγη της Χ.Ε.Ν. 'Ενα πνεύμα αλληλεγγύης και διεθνισμού πνέει ανάμεσά τους.

Οί ιδρυταί της Χ. Ε. Ν. αξίζουν όλον μας τον θαυμασμό, για τό συναίσθημα του υπέρτατου κοινωνικού καθήκοντος, που φωτίζει τό έργο τους. Με τη θερμή τους καρδιά και με τό φωτισμένο τους μυαλό, ξεακολουθούν να εργάζονται και να ιδρύουν παραρτήματα και θερινές κατασκηνώσεις και θα είναι εύχης έργον, αν κατευθύνουν την δράσιν τους προς μίαν γενικήσιν του έργου εις όλην την 'Ελλάδα.

ΦΩΦΩ ΛΟΓΟΘΕΤΗ

ΠΑΡΚΕΤΙΝΗ LAMBO

Θεατρική κριτική διά την 'Ελλάδα

Τό νέο έκλεκτό περιοδικό «Παρασκήνια» δημοσιεύει σειράν άρθρων διά τό ζήτημα της θεατρικής κριτικής εις την 'Ελλάδα, με γνώμες πολλών λογίων.

'Ο κ. Γεώργιος Πώπ έχει την γνώμην, ότι «Τό ώραϊον φύλον δύναται να είναι υπερήφανο, διότι αϊ μετά περισσής έπιμελείας γραφόμεναι κριτικά άνήκουν εις την κ. Κατερίνα Κακούρη. 'Επίσης μετά περισσεύματος γνώσεων του διεθνούς θεάτρου και με καλωσύνην πραγματικήν έκ των κρινόντων θεατρικά έργα, είναι ό συνεργάτης του «'Εθνους», ό γράφων υπό τὰ στοιχεία Ο. Κ. 'Ο φίλος κ. Βλάχος δέν κάνει κριτική, διότι δέν θέλει να κάνει».

Οί λοιποί λόγοι όμιλούν γενικώς περί κριτικής, χωρίς να αναφέρουν όνόματα. 'Αντιθέτως ό ακαδημαϊκός κ. Γρηγ. Ξενόπουλος κάνει μίαν ανασκόπησιν των κριτικών των καιρών του, και πιστεύει, ότι «Σάν τους παληούς καλούς κριτικούς του θεάτρου ελάχιστους έχουμε σήμερα. 'Ο Φώτης Πολίτης, που είχε μεγάλα προσόντα, δέν ώφέλησε δυστυχώς, γιατί είχε τη προκατάληψη του «άρνητου». 'Από τους άλλους εκτιμά τον 'Αλκη Θρύλο, (Καν 'Ελένην Ουράνη) της «Νέας 'Εστίας», που μόνο κάπου-κάπου πέφτει έξω, τον 'Αχιλλέα Μαμάκη των «'Αθηναϊκών Νέων», που δέν πέφτει έξω ποτέ, και την κυρίαν Κατερίνα Κακούρη της «'Ελληνίδος», που κοντά στο φυσικό της γούστα, έχει κι' ανώτερη θεατρική μόρφωση.

Γιά τη συνεργατίδα μας ό κ. Ξενόπουλος έγραφε επίσης πρό καιρού στα «'Αθηναϊκά Νέα» ότι «'Απ' τις λίγες έντιμες εξαιρέσεις είναι οί θεατρικές κριτικές της κυρίας Κατερίνας Κακούρη στην «'Ελληνίδα». Αυτές μάλιστα! 'Όταν δέν έχω ιδή ένα έργο και τύχη να διαβάσω την ανάλυσή του από την κυρία αυτή, είναι σαν να τό είδα. Και ξέρω καλά τί είναι και τί αξίζει—αυτό είναι τό σπουδαίο—κι' όταν ακόμα δέν συμφωνώ με την τελική της κρίση».

—'Οποιος νομίζει ότι ήμπορεί να ζήσει χωρίς την βοήθειαν άλλων, άπατάται πολύ' άλλ' όποιος νομίζει ότι οί άλλοι δέν ήμπορούν να κάμουν χωρίς αυτόν, άπατάται πολύ περισσότερον. Λαροσφουκά

Γιατί έμεινα άνύπανδρη;

"Όχι θέβαια γιατί έχω τέτοια αρχή. Τα σπουδαία προβλήματα της ζωής, ό ζωντανός άνθρωπος, τα λύει με τό αίσθημά του και όχι με ιδέες προληπτικές. 'Ανέκαθεν είχα την πεποίθησιν πως ό γάμος και ή μητρότης είναι ή κορωνίς στη ζωή της γυναίκας—προκειμένου δηλ. για γάμο σωστό, αληθινό, που βασίζεται πάνω σε άμοιβαία αγάπη κ' έμπιστοσύνη. Και σήμερα ακόμα είμαι πεπεισμένη, πως ένας γάμος, που έστω και αν δέν φθάνει αυτό τό ιδεώδες, είναι για πολλές γυναίκες ό καλύτερος δρόμος, ακριβώς διότι ή διαμόρφωσις της ζωής με δική τους εύθύνη και με πλήρη άνεξαρτησία, υπερβαίνει τις δυνάμεις τους.

Μερικές όμως γυναίκες είναι προσωρισμένες για μιά ζωή μοναξιάς. Γυναίκες με ειδικές αρχές και δραστήρια ψυχή, που μιά συνθηκολόγησι στη σπουδαία αυτή καμπή του βίου, θα ήταν ψυχικός θάνατος. Γυναίκες, για τις όποιες γάμος που δέν θα πραγματοποιούσε ολοκληρωτικά τό ιδανικό ους, θα ήταν ή θυσία των ανωτέρων της ψυχικών δυνάμεων, χάριν των κατωτέρων. Για τέτοιες γυναίκες είναι χίλιες φορές προτιμότερο να μένουν μόνες, παρά να κάμουν ένα γάμο, χωρίς αγάπη κ' έμπιστοσύνη. Κεφαλαιώδες όμως είναι για τις γυναίκες αυτές να μη δέχονται τη μοίρά τους μέσα σε μαρasmus και άπογοήτευσι, αλλά να κάμουν τη ζωή τους ήθετική, όχι άρνητική. 'Όταν επιτύχουν αυτό, ή μοναξιά τους θα είναι υπεργεμάτη και θα έχουν κι' αυτές εκπληρώσει τον προορισμό τους.

'Υπάρχουν μόν προβλήματα, που μπορεί να τα λύση ή γυναίκα, μόνον από κοινού με τον άνδρα, υπάρχουν όμως και άλλα, που θα τα λύση ή γυναίκα, που έμεινε μόνη. Τέτοιος άνθρωπος ήταν λ. χ. ή Φλωράνς Ναϊτιγγαλί. 'Εκείνο όμως που χρειάζεται, είναι αίσθημα ισχυρά, γιατί αυτά θ' ανοίξουν πλατεία τα μυστικά της ανθρώπινης καρδιάς, και μιά δυνατή θέλησις. Αυτά είναι τα κλειδιά για τό βασίλειο του κόσμου τούτου και της αιωνιότητος.

ΛΟΥΚΙΑ

—Είναι προτιμότερον να είναι κανείς άξιος άμοιβών διά την άρετήν του, χωρίς να τας απολαμβάνη, παρά να τας απολαμβάνη χωρίς να είναι άξιος.

Εκδόσεις

Ο κ. Κώστας Καλαντζής, συνεχίζοντας τη σειρά των έργων του γύρω από τις μορφές του Ελληνικού αγώνα στα 21, μάς δίνει τώρα, μετά τον «Ιστορικό Φραντζή», τη βιογραφία του Μητροπολίτη «Γερμανού Ζαφειροπούλου».

Στο βιβλίο αυτό ξαναβρήκαμε τα γνώριά μας προσόντα που καθορίζουν τη συγγραφική αξία του κ. Καλαντζή: Σκέψη και αίσθημα. Ιστορικήν ακρίβεια—όπως οι ειδικοί όμολογούν—και φροντισμένο ευχάριστο γράψιμο. Ικανότητα στη διαγραφή των τύπων, πιστή απόδοση μιας περασμένης εποχής.

Αν το ιστορικό αυτό έργο του έχει ενδιαφέρον για κάθε Έλληνα, οι ήθικες φυσιολογίες, που ανασταίνουν μέσ' αυτό οι έκλεκτες τουτες ψυχές, έχουν ένα πλατύτερο ανθρώπινο ενδιαφέρον.

Επίσης στα «Ηλιοτρόπια», τα νέα του ποιήματα, κλείουν βαθύ ανθρώπινο πόνο, και μαζί με τα τραγούδια της άτυχης Πολυδούρη, θα συγκινούν πάντα κάθε αισθαντική καρδιά.

Κ. Ι. Κ.

Υπό του κ. Πέτρου Μάγνη εξέδόθη ποιητική συλλογή «Κυκλάμινα» Αλεξάνδρεια 1938. Θα γράψωμεν περί αυτής στο προσεχές τεύχος.

Η δνίς Σελέστ Πολυχρονιάδη έκυκλοφόρησε πολυτελές βιβλίο, σέ 15 αντίτυπα. Το βιβλίο αυτό περιέχει ποιήματα εξ αρχαίων Ελλήνων ποιητών και είναι εικονογραφημένο. Και στα 15 αντίτυπα οι περισσότερες εικόνες είναι εκτός κειμένου και ζωγραφισμένες πάνω σέ μεμβράνη από την ίδια τη δίδα Πολυχρονιάδου.

Ο Σύλλογος Αποφοίτων Αμερικανικού Κολλεγίου Κωνσταντινουπόλεως μάς έστειλε το καταστατικό και στατιστική της συνεργασίας του με το Υγειονομικόν Κέντρον Άμπελοκήπων. Τα διάφορα κονδύλια, με τα οποία εβοήθησαν το Κέντρον αυτό, ανέρχονται εϊς δραχμ. 21.213, δοθέντα εϊς εϊδη και χρήματα. Επίσης μάς έστειλε το άνω Σωματείον Μέλος και την λογοδοσίαν του μέχρι της 31 Δεκεμβρίου 1936.

Ελάβαμε : τα τεύχη 87—88 του υπό της Κ. Τ. Ε. έκδομένου περιοδικού «Cooperation Intellectuelle» Είναι κατά το πλείστον αφιερωμένα εϊς την «Μέλλουσον Τύχην των Γραμμάτων». Τα θέματα που εϊχε προτείνει ο Π. Βαλερύ εϊς την 8ην συνεδρίασιν της Διεθν. Συν-

εργασίας, είναι τα εξής: Ο Σ υ γ γ ρ α φ ε ύ ς, (οικονομική και ήθική θέσις του συγγραφέως στο σημερινό κόσμο). Ο Ά ν α γ ν ώ σ τ η ς (ανάγκαι και καινούριο γούστο του κοινού μέσα, που τίθενται στη διάθεσί του). Και τρίτον η Γ λ ω σ σ α (νέοι τύποι και νέα μέσα έκφράσεως).

Επίσης ελάβαμε το τεύχος του Ιουνίου του Hellenisme Contemporain.

Εϊδήσεις

Ελληνίς καλλιτέχνις εμφανιζομένη εϊς γερμανικόν θέατρον. Μανθάνομεν ότι εϊς το θέατρον του Σβερίνου έπαιξεν η δεσπ. Ε. Καρτάλη, με πολλήν επιτυχίαν τον ρόλο της Ροδόπης εϊς το δράμα του Χέμπελ «ο Γύζης και το Δαχτυλίδι του. Η νεαρά ήθοποιός έπευφημήθη από το κοινόν, που την έτίμησεν ιδιαιτέρως ως Ελληνίδα. Η δεσπ. Καρτάλη σκέπτεται να ιδρύση γερμανικόν θέατρον στας Αθήνας και την ιδέαν αυτήν φαίνεται να υποστηρίξη και ο Υπουργός της Προπαγάνδας του Ράιχ.

Πρό ήμερών έγιναν στο Βερολίνο τα εγκαίνια της Διεθνούς Βιοτεχνικής Έκθέσεως. Στην έκθεση αυτή συμμετείχε και η Ελλάς με αξιόλογο περίπτερο, διακοσμημένο από την αρχιτέκτονα δίδα Αλεξάνδρα Πασχαλίδου.

Με την ευκαιρία της εκθέσεως αυτής έγινε στο Βερολίνο και διαγωνισμός μόδας, στην οποία χάρις στην μέριμνα του Ελληνικού Υφυπουργείου Τύπου και Τουρισμού συμμετείχε και η χώρα μας.

Η αεροπόρος της τουρκικής πολεμικής αεροπορίας δνίς Σαμπιχά Γκιόκσέν, θετή κόρη του Προέδρου της Τουρκικής Δημοκρατίας, προσεγειώθη πρό ήμερών στο αεροδρόμιον Τατοΐου, επιβαίνουσα πολεμικού αεροπλάνου. Η δνίς Γκιόκσέν έπεχείρησε πτήσιν άνα τας πρωτεύουσας της Βαλκανικής Χερσονήσου.

Η σοσιαλίστρια Μάρθα Όμπεργ, που έξελέγει αναπληρωματικόν μέλος στις τελευταίες εκλογές, έλαβε μόνιμη έδρα στην Σουηδική Βουλή, διότι ο βουλευτής που αναπληρούσε έδωσε την παραίτησίν του. — Ο σουηδικός νόμος προβλέπει την εκλογή για κάθε βουλευτήν ενός αναπληρωματικού μέλους, που προρίζεται να τον αντικαταστήση έν περιπτώσει θανάτου, παραιτήσεως κ.τ.λ. — Δώδεκα γυναίκες έδρεύουν στο Σουηδικό κοινοβούλιο.

Στη Σουηδία. Για πρώτη φορά στα χρονικά του θεάτρου, διευθύνει μία γυναίκα το Έθνικό θέατρο της Στοκχόλμης, που λαμβάνει επιχορήγησι από το κράτος. — Η διάσημος Σουηδίσ καλλιτέρνις Παυλίνα Μπρούνους διωρίσθη στο εξαιρετικό αυτό αξίωμα.

Την 18ην Ιουνίου έ. έ. έγινε στη Φραγκφούρτη κρατικό συνέδριο για την καλύτερη χρησιμοποίησι των φρούτων και της παρασκευής χυμών έξ όπωρικών, άνευ οίνοπνεύματος. Εϊς το συνέδριον αυτό εκλήθη και το Ε.Σ.Ε

Τα ύπουργεία των Οικονομικών και της Έργασίας της Αγγλίας άπεφάσισαν να κρατήσουν την δίδα Ντένιγκς, παρά τον γάμον της, στη σημαντική θέσι που κατέχει στο ύπουργείο της Έργασίας. Το 1931 ένας νόμος ήμπόδιζε τας δημοσίους υπαλλήλους να εργάζωνται μετά τον γάμον των. Το 1934 έψηφίσθη διάταγμα καταργούν το πρώτον εϊς ώρισμένας περιπτώσεις. Δηλαδή όταν η ικανότης και η πείρα της υπαλλήλου ήτο εξαιρετική στη θέσι που κατείχεν. Η κυρία Ντένιγκς είναι η πρώτη γυναίκα, κατέχουσα αξίωμα διευθυντού, για την οποίαν ελήφθη αυτή η άπόφασις.

Η έφημερίς «North China Daily News» αναγράφει την εϊδησιν, ότι στην Κίνα ενεργείται σ' ευρεία κλίμακα η στρατολογία των γυναικών. Η νεαρά δεσποινίς Χύμ, διπλωματούχος Αμερικανικού πανεπιστημίου, που εϊργάζετο στας αρχάς των έχθροπραξιών στο ύπουργείο Σιδηροδρόμων, ετοιμάζει ήδη γενικήν στρατολογίαν των γυναικών της Κίνας. Κατά το σχέδιόν της θ' άνατεθί στις ήλικιωμένες γυναίκες η φροντίδα των παιδιών. Πολλές χιλιάδες γυναίκες ενεγράφησαν ήδη, φορούν στολές και κατετάχθησαν κυρίως στις υγειονομικές υπηρεσίες.

Η Νοτιοσλαβία θα εκδώση προσεχώς τέσσαρα γραμματόσημα με εικόνες γυναικών, των τεσσάρων βασιλισσών της δυναστείας των Καραγεώργη: Της πριγκηπίσσης Ελένης, συζύγου του Καραγεώργη, ιδρυτού της δυναστείας, της βασιλίσσης Πέριντα Νεναντόβιν, συζύγου του βασιλέως Αλεξάνδρου Α', της πριγκηπίσσης Γόρκα, κόρης του βασιλέως του Μαυροβουνίου και συζύγου του βασιλέως Πέτρου Α', και τέλος της βασιλίσσης Μαρίας, κόρης του βασιλέως της Ρουμανίας Φερδινάνδου και χήρας του άειμνήστου βασιλέως Αλεξάνδρου.

Στις Ινδίες καταβάλλονται μεγάλοι προσπάθειαι εκ μέρους των γυναικείων κύκλων, για να απαγορευθούν έντελώς οι γάμοι μεταξύ παιδιών. Κατηρτίσθη νέος νόμος, συμπληρώνων

τας έλλείψεις του πρώτου, που έμπόδιζε τους παιδικούς γάμους. Ο παλιός νόμος, άνεπαρκής και δικαίως κατακρινόμενος, έπέτρεπε στους κατοίκους των Βρεττανικών Ινδιών να καταστρατηγούν τας διατάξεις του, υπανδρευόμενοι στα άνεξάρτητα κράτη των Ινδιών, όπου οι γάμοι των παιδιών επιτρέπονται ακόμη. Ο νέος νόμος προβλέπει ότι όσοι συνάπτουν γάμους υπό τας συνθήκας αυτές θα τιμωρούνται ώσαν να έπραξαν την παρανομίαν αυτήν εϊς τας Βρεττανικές Ινδίας. — Επίσης κάθε γάμος, εκ των οποίων ο ένας των συζύγων είναι παιδί, θα θεωρηται άκυρος. Κάθε δικαστικός λειτουργός όφείλει να έμποδίση τους γάμους εκείνους, των οποίων ο ένας των συζύγων είναι παιδί.

Η Ένωσις των Εργαζομένων Γυναικών στην Τσεχοσλοβακία συνήλθε τελευταίως και έλαβε μέτρα για την καλλιτέρευσιν των συνηκόν της εργασίας των γυναικών. Ιδού μία περικοπή των διατάξεων: «Η γυναικεία εργασία άποτελεί οικονομικήν ανάγκην, γι' αυτό οι όροι υπό τους οποίους εργάζονται οι γυναίκες, πρέπει να μη θλάτουν την σωματικήν και πνευματικήν των υγείαν, αλλά και ακόμη να συνδυάζουν τας επαγγελματικές των ασχολήσεις με τα καθήκοντα της συζύγου και της μητρός. Για να κατορθωθί αυτό είναι άπαραίτητος η αύξησις του ήμερομισθίου, η ελάττωσις των ώρων της εργασίας και της άναπαύσεως, και έν γενεί η ένίσχυσις των μέτρων προστασίας εργαζομένων γυναικών, που διαλαμβάνει ο εργατικός νόμος.

Το σύνθημα των μελών του Διεθνούς Συνδέσμου των Γυναικών. Άς μη ξεχάσωμεν, ότι το μέλλον θα είναι, όπως θα το φτιάξωμεν εμείς οι γυναίκες. Όταν κατά πρώτον ελάμβανε μέρος η κάθε μία στον μεγάλο αγώνα για την διεθνή ειρήνη και αλληλεγγύη, εγνώριζε ασφαλώς ότι ο κόσμος δέν μεταβάλλεται σέ διάστημα είκοσιν έτών και ότι θα ένεφανίζονται νέα κατακτητικά αξιώσεις. Όλες όμως είχαν την σταθεράν άπόφασιν να εργασθούν έντατικά. Διότι έχουν την πεποίθησιν πως η εργασία και η προσπάθεια μάς κάμνουν αντάξιες της ειρήνης.

Η σημερινή προσαγή των μελών του ΔΣΓ είναι: «Ψιλά τις καρδιές», για να έχωμεν άκλόνητον έμπιστοσύνην στην τελική νίκη των Ισθνικών μας. Κάθε μία μας όφείλει να κάμη προσωπικήν προσπάθειαν, εϊς τρόπον, ώστε να δημιουργηθί ένα άνώτερο έπίπεδο, στο όποιον θα συναντώνται όσοι θέλουν να εργασθούν από

κοινοῦ γιὰ τὴν εἰρήνῃ καὶ τὴν συμφιλίῳ τῶν λαῶν».

Ἡ μνήμη τῆς Σουσάνας Β. Ἀντων. Κάθε χρόνο οἱ γυναῖκες σύλλογοι τῶν Ἦνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐορτάζουν τὴν ἐπέτειον τῆς γεννήσεως τῆς Σουσάνας Β. Ἀντων. ἡ ὁποία ἐγεννήθη στὶς 15 Φεβρουαρίου 1820. Ἐφέτος πολλὲς ἐφημερίδες ἠσχολήθησαν μὲ τὸν ἀγῶνα, ποὺ διεξήγαγεν ἐκείνη γιὰ τὰ γυναικεῖα δικαιώματα. Ἀναφέρουν καὶ ἓνα ἐνδιαφέρον ἀνέκδοτον: Ὁ διάσημος Ἀμερικανὸς δημοσιογράφος καὶ πολιτικὸς Γκρέιϋ ἀντέκρουσε τὴν Ἀντων. ποὺ εἶχε ἐκφράσει τὴν πεποίθησιν, ὅτι οἱ γυναῖκες θὰ ἀποκτοῦσαν ἴσα δικαιώματα μόνον ὅταν θὰ τοὺς ἐδίδοτο ἡ ψήφος. «Ἐὰν οἱ γυναῖκες, ἔλεγε, θέλουν νὰ ψηφίσουν πρέπει καὶ νὰ πολεμήσουν. Τὸ παραδέχεσθε;» «Ἀσφαλῶς, κύριε, τοῦ ἀπάντησε ἡ ἀείμνηστος φεμινίστρια, ἀλλὰ ὅπως μᾶς τὸ ὑποδείξατε σεῖς κατὰ τὸν τελευταῖο πόλεμο: μὲ ἓνα δυνατό στυλογράφο».

Ἐνδεκα γυναῖκες ἀναγράφονται στὰ ψηφοδέλτια τῶν ὑποψηφίων γιὰ τὶς γερουσιαστικὲς ἐκλογὲς στὴν Ἰρλανδία. Μεταξὺ αὐτῶν ἀναφέρεται καὶ τὸ ὄνομα τῆς κ. Κόσγκραθ, ποὺ ἔχει λάβει μέρος σὲ πολλὲς διεθνεῖς φεμινιστικὲς διασκέψεις, καὶ ποὺ εἰργάσθη δοκίμως ὡς δημοτικὴ σύμβουλος τοῦ Δουβλίνου.

Κατὰ τὸ τελευταῖο συνέδριον τῆς γαλλικῆς Ἐνώσεως ὑπὲρ τῶν Δικαιωμάτων τῶν Γυναικῶν ἐπωλήθησαν σαποῦνια προπαγάνδας, μὲ τὴν ἐπιγραφήν: «Ἡ γυναῖκα πληρώνει φόρους, ἄρα πρέπει καὶ νὰ ψηφίῃ. Τὰ σαπούνια ἦσαν πολὺ καλῆς ποιότητος κ' ἐγίναν ἀνάρπαστα.

Ὁ βασιλεὺς τοῦ Βελγίου ἀπένειμε στὴ βαρὼν Μπόελ, πρόεδρον τοῦ Δ. Σ. Γ. τὸ παράσημο τοῦ τάγματός τοῦ Λεοπόλδου γιὰ τὴν εὐρυτάτη ἀγαθοεργὸ καὶ κοινωνικὴ τῆς δράσεως.

Τὸ Λαϊκὸ θέατρο. Μὲ ξεχωριστὴ χαρὰ ἠκούσθη ἡ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως γιὰ τὴν ἱδρύσιν μεγάλων θερινῶν θεάτρων στὰς Ἀθήνας καὶ στὴ Θεσσαλονίκῃ. Αἱ παραστάσεις θ' ἀνατεθοῦν στὴν κρατικὴ σκηνὴ καὶ σὲ ἀνεγνωρισμένους καλοὺς θιάσους. Τὸ σπουδαιότερον ὅμως εἶναι, ὅτι θὰ ὑπάρχῃ χώρος γιὰ 10.000 θεατὰς, ποὺ θὰ μποροῦν νὰ παρακολουθοῦν τὶς παραστάσεις κ' ἔτσι θὰ ὀδηγηθῇ ὁ λαὸς ν' ἀγαπήσῃ τὸ θέατρο καὶ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὴν τέχνη.

Κάθε μέλος τοῦ Ἑθν. Συμβουλίου Ἑλλήνων εἶναι αὐτοδικαίως καὶ μέλος τῆς μεγάλης Διεθνούς Ὀργανώσεως «Διεθνὲς Συμβού-

λίον Γυναικῶν», τοῦ ὁποίου πρόεδρος εἶναι ἡ βαρὼν Μπόελ. Τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον ἐορτάζει αὐτὸν τὸν μῆνα τὴν πεντηκονταετηρίδα τοῦ εἰς τὰ Ἑδιμβούργο. Τὸ δικό μας Ἑθνικὸ Συμβούλιον ἀντιπροσωπεύεται ἐκεῖ ἀπὸ ἑπτὰ ἐκλεκτὰς Ἑλληνίδες.

Ἡ Πεντηκονταετηρίς τοῦ Διεθνούς Συμβουλίου Γυναικῶν. Τὸ Ε. Σ. τῶν Γυναικῶν τῆς Μ. Βρετανίας καὶ ἡ τοπικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Ἑδιμβούργου κατήρτισαν γιὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ Ἰωβιλαίου τοῦ Διεθνούς Συμβουλίου πρόγραμμα ἀναψυχῆς, εὐρύ, ὅσον καὶ εὐχάριστο. Ἀσφαλῶς ὅμως τὸ κορύφωμα τῶν διασκεδάσεων θὰ ἀποτελέσῃ ἡ ἐορτὴ ποὺ θὰ δοθῇ, μὲ τὴν εὐγενῆ συγκατάθεσιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, στὸν ἱστορικὸ πύργον τοῦ Χόλγρουντ. Ἡ Α. Β. Υ. ἡ δούκισσα τοῦ Κέντ προσεφέρθη προθύμως νὰ δεχθῇ τὰς κεκλημένας. Ἐπίσης διοργανώνονται πολλὰς συγκεντρώσεις ἰδιωτικὰς καὶ δημοσίας. Μεταξὺ αὐτῶν ἐπίσημος δεξίωσις ἐκ μέρους τοῦ δημάρχου καὶ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, τρία μεγάλα γεύματα, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ γίνουν προπόσεις, μὲ θέματα ἀναφερόμενα στὶς ἐργασίας τοῦ Συνδέσμου, καὶ μία ὡραία ἐορτὴ στὸν Ζωολογικὸ κήπον, μὲ πρόγραμμα λαϊκῶν χορῶν καὶ σκωτικῆς μουσικῆς.

Πολὺ ἐνδιαφέρουσα θὰ εἶναι καὶ ἡ τελετὴ ὅπου αἱ ἀπεσταλμέναι θὰ ἐκφράσουν στὴν μαρκισσὴν Ἀμπερντὴν τὴν εὐγνωμοσύνην των, γιὰ τὴν ἀδιάκοπον ἀφωσίωσιν καὶ ἐργασίαν τῆς στοῦ Δ. Σ.

Θὰ προσθέσωμεν ἀκόμη ὅτι τὸ Συνέδριον θὰ δώσῃ εὐκαιρίας στὶς ἀπεσταλμένες νὰ ἐπισκεφθοῦν ὅ,τι ἀξιοθέατον ὑπάρχει στὸ Ἑδιμβούργον καὶ στὴν Σκωτία: τὰ κοινωνικὰ ἱδρύματα, γιὰ τὰ ὁποῖα δικαίως ὑπερηφανεύεται ἡ πόλις, τὰ νέα ἐργοστάσια, τὰ μουσεῖα, τὰ ἱστορικὰ οἰκοδομήματα καὶ τὰ μαγευτικὰ τοπεῖα τῆς Σκωτίας. Πρὸς τοῦτο διοργανώνονται πολλὰς ἐκδρομαί. Ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ διατρέξουν καὶ ἄλλα μέρη τῆς Ἀγγλίας, οἱ ἀπεσταλμένες θὰ ἔχουν στὴ διάθεσιν τοὺς εἰδικὰ λεωφορεῖα, ποὺ θὰ ποικίλλουν τὴν διαδρομὴν πρὸς τὴν Σκωτίαν, μὲ πολλοὺς σταθμούς.

Ἀπὸ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1938 ἐφαρμόζεται στὴν Ἀγγλίαν νέα νομοθεσία περὶ διαζυγίου. Ὑπὸ τὸν παλαιὸν νόμον τὸ διαζύγιον ἐπετρεπότο εἰς τὸν ἄνδρα, μόνον ἐν περιπτώσει μοιχείας τῆς συζύγου εἰς τὴν γυναῖκα ἐν περιπτώσει μοιχείας τοῦ συζύγου καὶ κακοποιήσεώς της.

Ἡ παράγραφος αὕτῃ διερρυθμίσθη τὸ 1923, ἡ μοιχεία ἀρκοῦσε δι' ἀμφοτέρους τοὺς συζύ-

γους. Ἰδοὺ μία περικοπὴ τοῦ νέου νόμου: «Αἰτεῖται διαζυγίου εἷναι: Μοιχεία, ἐγκατάλειψις ἐπὶ τρία ἔτη, κακοποιήσεις, ἀθεράπευτος παραφροσύνη ἐπὶ 5 ἔτη». Γιὰ νὰ ληφθῇ ὑπὸ σημείωσιν κάθε αἴτησις διαζυγίου πρέπει νὰ ὑποβληθῇ μετὰ τρία ἔτη συμβιώσεως. Ὁ δικαστὴς μπορεῖ νὰ ἐλαττώσῃ τὸ διάστημα αὐτὸ σὲ ἐξαιρετικὰς περιστάσεις. Τὸ διαζύγιον δύναται ἐπίσης νὰ ζητηθῇ ἂν εἰς ἐκ τῶν συζύγων ἀρνήται νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν γάμον, ἂν ἦτο παράφρων ὅταν ἐτελέσθη ὁ γάμος, ἂν ἔπασχε τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ἀπὸ ἀφροδίσιον νόσημα, ἂν ἡ σύζυγος ἦτο ἔγκυος ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ γάμου, ὅχι ὁμῶς ἀπὸ τὸν ἐνάγοντα. Ὁ ἀγγλικὸς τύπος χαίρει γιὰ τὴν μεταρρύθμισιν καὶ τὴν ἀποκαλεῖ «Ἡμέρα ἐλευθερώσεως», διότι θέτει τέρμα σὲ μύριες δυστυχίες καὶ κακοήθειες, ποὺ ἰδίως ἐπλητταν τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ἀπροστατεύτους.

Ὁμὰς νεανίδων ἀπὸ τὴν Λέσχην τοῦ Ἑργαζομένου Κοριτοιοῦ, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τῆς διδου Ἀμαλίας Λυκουρέζου, μετέβη εἰς Ἀμβούργον, διὰ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰς ἐορτάς τῆς διεθνούς ὁργανώσεως «ἡ Δύναμις διὰ τῆς Χαρὰς».

Ὁ Σύλλογος «Ἀναγέννησις» εἰς τὰ Σέρβια τῆς Μακεδονίας, ποὺ εἶναι Σῶματεϊον, μέλος τοῦ Ε. Σ. Ε., συνεπλήρωσε δέκα ἔπτα χρόνια ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του. Ἡ δρᾶσις του κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα ἦταν ἐξόχως φιλανθρωπικὴ καὶ κοινωνικὴ, ἀρκεῖ ν' ἀναφείωμεν, ὅτι ἐπεσκεύασε ἐρειπωμένα σχολικὰ κτίρια καὶ τὸ λουτρό τῆς πόλεως, ἱδρυσε ἐργοστάσιον ταπητουργίας, ἔδωκε δουλειὰ σὲ φτωχὰ κορίτσια καὶ ἱδρυσε ὑφαντήριον, γιὰ νὰ διατηρήσῃ τὴ Μακεδονικὴ παράδοσιν. Συγχαίρομεν θερμότερα τὰς φιλοπροόδους κυρίας, μέλη τῆς «Ἀναγεννήσεως», ποὺ ἐργάζονται τόσο ἀποτελεσματικὰ κ' ἐκπολιτιστικὰ στὴν Μακεδονία.

Τὸ Γραφεῖον Εὐρέσεως Ἑργασίας τοῦ Ε. Σ. Ε. ἐτοποθέτησε κατὰ τὸν παρελθόντα Μάιον σὲ καλὰς θέσεις 33 ἐν ὧν ἀνεργες γυναῖκες. Ἡ τοποθέτησις γίνεται ἐντελῶς δωρεάν καὶ διὰ τοὺς ἐργοδότας καὶ διὰ τὰς ἐργαζομένας.

Ὅπως ἀνεφέραμεν εἰς προηγούμενον τεύχος, ἤρchiσε στὴ Γενεὺν τὴν 14ην Μαΐου ἡ Διεθνὴς Ἑβδομάδα τῆς Γυναίκας. Ὡς γνωστὸν ἡ Ὀλομέλεια τῆς Κ. Τ. Ε., ἀπεφάσισε νὰ ἐξετάσῃ διὰ μίας ἐπταμελοῦς ἐπιτροπῆς τὴν θέσιν τῆς γυναίκας στὶς διάφορες χώρες.

Ἡ ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῆς Α. Β. Υ. τῆς Πριγκηπίσσης Φρειδερίκης τελοῦσα Οἰκοκυρικὴ καὶ Ἑπαγγελματικὴ Ἐνώσις Ἑλληνίδων, ἡ ὁποία πρὸ 42 ἐτῶν ἱδρυσε τὴν τὸσον εὐ-

δοκίμως λειτουργοῦσαν Οἰκοκυρικὴν καὶ Ἑπαγγελματικὴν Σχολὴν, στρέφουσα τῶρα τὴν προσοχὴν καὶ μέριμνάν της εἰς τὰ ἐργαζόμενα κορίτσια, τὰ ὁποῖα, ἀπασχολημένα ὅλην τὴν ἡμέραν εἴτε εἰς γραφεῖα, εἴτε εἰς ἐργαστήρια, δὲν εὐρίσκουν τὸν καιρὸν νὰ συμπληρώσουν τὴν μόρφωσιν των, ἱδρυσε χάριν αὐτῶν ἐσπερινὰ ἐπαγγελματικὰ φροντιστήρια. Τὸ πρόγραμμα μαθημάτων περιλαμβάνει κοπτικὴν, κατασκευὴν τεχνιτῶν ἀνθῶν, λογιστικὴν, γαλλικὰ, ὑγιεινὴν, γυμναστικὴν, χορωδίαν καὶ ἄλλα.

Ἡ Ἐνώσις, πλὴν τῆς πνευματικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως, φροντίζει καὶ διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν μαθητριῶν, ὁργανώνουσα ἐκδρομάς, θερινὰς κατασκηνώσεις καὶ ἄλλα. Δίδασκτρα 20 δραχμὰς κατὰ μῆνα δι' ὅλα τὰ μαθήματα ὁμοῦ. Τὰ φροντιστήρια στεγάζονται, ὁδὸς Ἀλεξάνδρου Σούτσου καὶ Πινδάρου 5.

Τριάντα Βρεττανοὶ καλλιτέχναι συνειργάσθησαν γιὰ τὴν διοργάνωσιν τῆς ἐκθέσεως τοῦ Σέφηλδ «ὑπὲρ τῆς κοσμικῆς τάξεως». Ἡ ἐκθεσις παρουσιάζει εἰς ἀντίθεσιν, τὴν φρίκην τοῦ πολέμου, καὶ τὴν προσπάθειαν τῆς Κ. Τ. Ε. γιὰ μιὰ καλύτερη κοσμικὴ τάξιν.

Τὴν 18ην Μαΐου, ἡμέραν τῆς Καλῆς Θελήσεως, ἔγινε στὴν Ὀλλανδία γιὰ 5η φορὰ ἡ παρέλασις τῶν γυναικῶν, στὴν ὁποία ἔλαβαν μέρος γυναῖκες πάσης τάξεως, ἐθνικότητος, κάθε θρησκείας καὶ χωρὶς διάκρισιν πολιτικῶν φρονημάτων. Διεδήλωσαν τὴν θέλησιν των ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ ὑπέβαλαν εἰς τὴν Κ. Τ. Ε. αἰτήσιν διεθνῆ, ἀντὶ τῆς ἐθνικῆς, ποὺ ὑπέβαλαν ἑλλοτε.

Στὸ Λονδίνο συνήλθε τὸ Συνέδριον τοῦ Διεθνούς Ἑρυθροῦ Σταυροῦ, ἐτέθη δὲ ἀμέσως ἐπὶ τοῦ τάπητος τὸ ζήτημα τοῦ βομβαρδισμοῦ ἀνωχυρῶτων πόλεων καὶ ἐπροτάθησαν διάφορα μέτρα διὰ τὴν κατάπαυσιν τῆς βαρβαρότητος αὐτῆς διεξαγωγῆς τῶν σημερινῶν πολέμων.

Ἡ κυρία Α. Ἀρντὺ ἐξελέγη ἐσχάτως στὴ Γλασκῶθ βουλευτὴς τοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμματος. Νεοτάτῃ εἰργάζετο σ' ἓνα κατάστημα τῆς Γλασκῶθς, καὶ ἐπὶ πολλὰ χρόνια ἐνεψύχωνε τὴν κίνησιν τῶν συνδικάτων. Κατὰ τὸ 1918 τὸ σοσιαλιστικὸν κόμμα τὴν ὑπέδειξεν ὡς γραμματέα τῶν γυναικείων ὁργανώσεων τῆς Σκωτίας.

Στὸν μεγάλο ραδιοφωνικὸ σταθμὸ τῆς Ἀγκύρας, ποὺ θ' ἀρχίσῃ νὰ λειτουργῇ τὸν προσεχῇ Ἰούλιον, προσελήφθη ὡς ἐκφωνήτρια ἡ φιλολογοῦσα δεσποινὶς Ἑμὲλ τῆς οἰκογενείας Γαζῆ Μιχάλ, ποὺ ἐξεπαιδεύθη εἰδικῶς στὸν κεντρικὸ ραδιοφωνικὸ σταθμὸ τοῦ Λονδίνου.

Στήλη για τις μητέρες

Στο προηγούμενο φύλλο μιλήσαμε στις μητέρες για τη ψυχαγωγία του παιδιού. Βέβαια δεν εξαντλήσαμε τις άπειρες πλευρές, που παρουσιάζει το ζήτημα αυτό στην εξέταση του οποίου θα επανέλθουμε αργότερα.

Παράλληλα όμως με την προσοχή που πρέπει να καταβάλουμε για την ψυχική ανάπτυξη του παιδιού, μπορούμε να πούμε μάλιστα πολύ πιο πρώτα απ' αυτή, πρέπει να προσέξουμε το ζήτημα της σωματικής του ανάπτυξης. Δε θα λέγαμε παρά φλυαρίες, αν αναφέραμε έδω όλα εκείνα τα αρχαία ρητά και τις νεώτερες παροιμίες, που τονίζουν πως ένα γερό σώμα είναι το μόνο κατάλληλο έδαφος για την ανάπτυξη όλων των καλών ανθρωπίνων ιδιοτήτων, πνευματικών και ψυχολογικών. Πρέπει μάλιστα να τονίσουμε πως το πρώτο ζήτημα, ή ψυχική δηλαδή ανάπτυξη, τόσο περισσότερο επιτυγχάνεται, όσο ο ανθρώπινος οργανισμός λειτουργεί κανονικότερα.

Η καταλληλότερη ηλικία για να εξασφαλιστεί κανείς μια γεμάτη υγεία ζωή, είναι ή παιδική. Στο σημείο αυτό ο άνθρωπος μοιάζει με οικοδόμημα, που θέλει γερά θεμέλια, για να αντέξει στο βάρος του. Τα θεμέλια της ανθρωπίνης υγείας θα μπουνη στην παιδική ηλικία, στην εποχή δηλαδή της ανάπτυξεώς του. "Αν προσέξουμε τότε, έχουμε όλες τις ελπίδες πως το παιδί μας θα κατορθώσει να αντιμετώπισει όλες τις σωματικές κοπώσεις, που συνεπάγεται ή σύγχρονη ζωή.

Η ανάπτυξις κάθε ανθρώπου διαρκεί έως το 21 του χρόνια. Η διαίρεσις της ανάπτυξεως σε περιόδους, δεν είναι εύκολη, γιατί το σώμα και ή ψυχή αναπτύσσονται αναλόγως των ανθρώπων σιγά σιγά, σε μικρές περιόδους, που δύσκολα διακρίνονται.

Εν τούτοις οι ειδικοί παιδαγωγοί και επιστήμονες, που ασχολήθηκαν με το ζήτημα αυτό μεθοδικά, διαιρούν την έποχή αυτή σε επταετίς περιόδους. Κάθε μία από αυτές υποδιαιρείται σε μικρότερες, έχουμε δε συνολικά έξη περιόδους ανάπτυξεως:

Η πρώτη αρχίζει από την ημέρα που θα γεννηθή το παιδί ως τα τρία του χρόνια. Κατά τη διάρκειά της γίνεται ή μεγίστη ανάπτυξις του ανθρώπου. Η ουσία των όστων γίνεται σκληρότερη, τα δε αναπνευστικά όργανα, ο εγκέφαλος και τα νευρικά κύτταρα γίνονται ισχυρότερα.

Την εποχή αυτή πρέπει να υποβοηθήσουμε τον οργανισμό του παιδιού στο έργο του. Και δύο είναι οι θετικές βοήθειες, που μπορούμε να του προσφέρουμε: Το φαί και ο ύπνος.

Και πρώτα το φαί. Μια από τις κυριώτερες τροφές του παιδιού, για να μην πούμε ή κυριώτερη, πρέπει να είναι το γάλα. Τα παιδιά που αρχίζουν να τρώνε ένωρις ζωικές ουσίες, κρέατα κλπ. δεν αναπτύσσονται κανονικά. "Αλλη επίσης καλή τροφή είναι τα φρούτα. Από τους πρώτους μήνες μπορούμε να δώσουμε στο μικρό ζουμί από πορτοκάλλια ή λεμόνια. Τώρα μάλιστα, την εποχή των φρούτων, είναι τυχερές οι μητέρες εκείνες, που τους δίνουν ζουμί από διάφορους νωπούς καρπούς. Πολλοί επιιστήμονες υποστηρίζουν πως ο άνθρωπος είναι ζώον φρουτοφάγον και μπορεί να ζήσει τρεφόμενος μόνο μ' αυτά. Δεν ξέρω αν αυτό είναι απολύτως σωστό, πάντως είναι εξακριβωμένο ότι τα φρούτα περιέχουν τις περισσότερες βιταμίνες και άλλες αναγκαίες ουσίες για την ανάπτυξη του ανθρώπου.

"Αλλο σοβαρό σημείο, που πρέπει να προσέξουμε, είναι ο ύπνος.

"Ενας είναι ο γενικός κανών. Τα παιδιά πρέπει να κοιμούνται ένωρις. Δυστυχώς όμως λίγες μητέρες προσέχουν το ζήτημα αυτό όσο πρέπει. Και βλέπουμε συχνότατα τα θράδουα στους δρόμους γυναίκες, με μικρά παιδιά στην άγκαλιά.

1) Πριν από δύο χρόνια: Το παιδί πρέπει να κοιμάται όσο θέλει. Να μη το ξυπνάμε ποτέ, εκτός αν είναι ή ώρα που πρέπει να θηλάσει. Να το συνηθίσουμε να κοιμάται όλη τη νύχτα και να μην το σηκώνουμε ποτέ, έστω και αν κλαίει.

2) Μετά από δυο χρόνια: Να κοιμάται στις 7 το θράδυ και να το αφίνουμε να ξυπνή μόνο του. Επίσης του χρειάζεται δυο ώρες ύπνο κατά την ημέρα.

3) Από πέντε ως δέκα έτών: Τα παιδιά δεν κοιμούνται την ημέρα. Πρέπει να είναι στο κρεβάτι τους στις 8 το θράδυ και να μην τα σηκώνουμε πριν από τις 8 το πρωί. Να αποφεύγουμε τα ξενύχτια. "Όταν δε κατά τύχη κοιμηθή αργά το θράδυ, να το αφήσουμε να κοιμηθή περισσότερο το πρωί. Αυτό όμως πρέπει να συμβαίνει σπανιότατα.

4) Από 10—12 έτών: Στην ηλικία αυτή πρέπει να κοιμούνται τουλάχιστον 10 ώρες τη νύ-

ΜΟΔΕΣ

"Εως τώρα, όταν κανείς μιλάει για τη μόδα ύπνοει πάντοτε την Παρισινή. Το Παρίσι μας διευθύνει στο τί θα φορέσουμε, και όλη ή Εύρώπη σπεύδει να μιμηθή ό,τι έξωφρενισμούς και αν λανσάρουν οι Γάλλοι «κρεατέρ».

Τα πράγματα όμως τείνουν ν' αλλάξουν. Από τινων έτών τα Εύρωπαϊκά κράτη προσπαθούν ν' αφαιρέσουν από την Γαλλίαν τα πρωτεία, που έχει στη σπουδαιότατη και από οικονομικής και από διαφημιστικής απόψεως βιομηχανίαν της γυναικείας άμφιέσεως. Την αρχήν έκαμε πρό όκταετίας ή "Ιταλία, το παράδειγμά της δε έμιμήθησαν ή "Αγγλία και ή Γερμανία.

Στη Διεθνή Βιοτεχνική "Εκθεση, που έγινε τον περασμένο μήνα στο Βερολίνο, και στην όποιαν έλαβε μέρος και ή "Ελλάς, εκτός των διαφόρων χαρακτηριστικών ειδών λαϊκής τέχνης, που εξέθεσε κάθε κράτος, έγινε και διαγωνισμός μόδας.

Στο διαγωνισμό αυτό ή "Ελλάς έκανε τη λαμπρότερη εμφάνιση, με τα μοντέλα της "Ελληνικής γυναικείας μόδας. Τα πρωτότυπα των φορεμάτων τα είχαν έμπνευσθη από τις διάφορες κατά καιρούς φορεσιές των γυναικών της "Ελλάδος, αρχαίας και νεωτέρας.

Δεν έχει κανείς, παρά να περιεργασθή το έδικό εικονογραφημένο λεύκωμα, που εξέδόθη,

χτα. "Αν δε κουράζονται πολύ, να ξαπλώνονται μια ώρα κατά τη διάρκεια της ημέρας, έστω και αν δεν κοιμηθούν.

5) Από 12—15 έτών: Σ' αυτή την ηλικία οι γονείς αφίνουν συχνά τα παιδιά να ξενυχτούν. Αυτό τα θλάπτει πολύ, γιατί έχουν ακόμα ανάγκη τουλάχιστον 10 ώρων ύπνου, όχι μόνο στην πρώτη περίοδο της ανάπτυξεως του ανθρώπου, αλλά και στις άλλες ακόμα, ο ύπνος είναι απαραίτητος στοιχείον.

"Εως ότου γίνει το παιδί 18—20 έτών πρέπει να το προσέχουμε πολύ. Να τρώη και να κοιμάται καλά. "Όταν δε βλέπουμε πως δεν έχη όρεξη για φαί, έχει άϋπνιες και άδυνατίζει, πρέπει άμέσως να συμβουλευθούμε το γιατρό, γιατί όλα αυτά θα έχουν αντίκτυπο στη μετέπειτα ζωή του.

Η στοργή της μητέρας πρέπει να προφυλάττει το παιδί κατά την ανάπτυξή του, κι έτσι θα δώση μια μέρα στην κοινωνία άνθρωπο γεμάτο υγεία σωματική και ψυχική.

M. B.

και στο όποιον εικονίζονται όλα τα "Ελληνικά μοντέλα, που εμφανίσθηκαν στην έκθεση.

Βλέπει κανείς σ' αυτό δεκαπέντε περίπου μοντέλα, το ένα πιο χαριτωμένο από το άλλο, και που το καθένα αποτελεί μια κομψοτάτη άναπαράσταση έλληνικών ένδυμασιών.

Τα θραδυά φορέματα είναι, ως επί το πλείστον σε στυλ αρχαίο "Ελληνικό. "Εχουν ωραιότητα κλασσική γραμμή και στολίζονται με μια χρυσή ή άσημένα ζώνη.

"Ωραιότατο είναι το "Ηπειρωτικό φόρεμα, άναπαράστασις της φημισμένης Γιαννιώτικης φορεσιάς Πορπερί, που από 300 έτών φορούν οι γυναίκες των "Ιωννίνων. Είναι καμωμένο από κόκκινο έγχωριο ύφασμα, με μπλε φανσέτες. Το καπέλλο, μικροσκοπικό Γιαννιώτικο φέσι, ταιριάζει ωραιότατα με το σύνολον.

"Αλλο χαριτωμένο μοντέλο είναι το νυφικό φόρεμα Σκοπέλο. "Αποτελείται από μια φαρδιά μαύρη φούστα, κεντημένη με θαρύ κέντημα της χειρός. Με το φόρεμα αυτό φοριούνται άσημένα κοσμήματα.

Σε "Ηπειρωτικό σχέδιο είναι επίσης ένα άσπρο φόρεμα, με μικρό μπολερό, που συνδυάζεται άρμονικά με το σύνολον. "Ως μόνη γαρνιτούρα έχει ένα "Ελληνικό κέντημα γύρω από το μπολερό. Το φόρεμα αυτό έδωρήθη από τον οίκον Εύαγγελίδου εις την Α. Β. Υ. την πριγκίπισσαν Φρειδερίκην.

Γενικώς όλα τα φορέματα έχουν την κλασσική "Ελληνική γραμμή, που θαυμάστηκε ανά τους αιώνας.

Οι "Ελληνικές μόδες έλαβαν στο Βερολίνο πρώτο χρυσούν θραβείο.

"Ας έλπίσουμε πως σε λίγα χρόνια δε θα προστρέχουμε στα φώτα των Παρισινών οίκων, δσον άφορά τη μόδα, αλλά αντιθέτως εκείνοι θα έμπνέονται τα μοντέλα του από την "Ελλάδα.

M. B.

"Ενεκα έλλειψεως χώρου θα δημοσιευθούν οι μαγερικές συνταγές στο έπόμενο τεύχος.

“L'HÉLLÉNIS,”

Organe mensuel du Conseil National des Femmes Héliennes

Rédaction-Administration : Rue Alex. Soutsou 26
Athènes, Juillets 1938

Le gouvernement grec a décidé de créer deux grands théâtres populaires: un à Athènes et un à Salonique. Le soin des représentations sera confié au «théâtre Royal et à des troupes de valeur.

Cette décision a été très favorablement accueillie car, plus de 10000 spectateurs pourront suivre ces représentations. Peu à peu le peuple sera amené à aimer le théâtre et à enrichir par lui ses connaissances artistiques.

Une artiste grecque sur la scène allemande. Au cours d'une représentation au théâtre de Schwerin Mlle E. Kartaly a tenu avec un grand succès, dans le drame Gygue et son anneau le rôle de Rodope. La jeunatrice a été chaleureusement applaudie par le public qui se rejouissait particulièrement de fêter en elle une grecque. Mlle Kartaly compte fonder une scène allemande à Athènes et nous croyons savoir que ce projet est approuvé par le Ministre de la propagande du Reich.

Un groupe de jeunes filles membres du «Cercle de l'Ouvrière», s'est rendu à Hambourg, sous la direction de Mlle Likourezou pour prendre part aux fêtes organisées par la «Ligue Internationale: La Force par la joie».

Le bureau de recherche de travail du C.N.H. a procuré au mois de Mai du travail à 33 femmes en chômage. Le placement est gratuit pour les travailleuses aussi bien que pour les employeurs.

L'exposition industrielle internationale de Berlin, à laquelle la Grèce prit part, comportait, outre la présentation des articles qui caractérisent l'art populaire de chaque nation, un concours de mode.

A ce concours, la Grèce emporta un brillant succès. Quinze modèles environ furent exposés. Inspirés tour à tour par les costumes grecs de différentes époques, antiques aussi bien que modernes, chacun d'eux fut une ravissante création.

Les robes du soir conservent pour la plupart la pure ligne classique, et sont garnies avec de lourdes ceintures d'or ou d'argent.

La robe d'Epire établie d'après le costume que

portent les femmes de Iannina depuis près de 300 ans est aussi très belle. Elle est taillée dans un tissu grec de teinte rouge, avec des manchettes bleues. Le chapeau, un minuscule fez de Iannina complète parfaitement l'ensemble.

Un autre modèle très remarqué est la robe de noce de Skopelos. Jupe très large en satin noir brodé à la main, bijoux en argent fabriqués dans l'île, D' Epire aussi cette magnifique robe blanche, le boléro blanc, brodé tout au tour, c'est d'ailleurs là l'unique garniture, est d'un séduisant effet. Cette robe a été offerte à S.A.R. La Princesse Frédérique.

Nous espérons que les lignes grecques admises à travers les siècles, et si heureusement adaptées par nos couturiers, ne tarderont pas à nous attirer. L'hommage des grands centres de l'élégance.

La Ligue Chrétienne des Jeunes filles de Salonique a été fondée en 1925.

Elle avait pour but l'élévation morale et spirituelle de la jeune fille. A cette époque Salonique ravagée par les incendies pensait les plaies laissées par 10 années de guerres consécutives. Il fallait abriter des milliers de réfugiés, pourvoir à leur entretien et protéger la santé publique hélas très menacée. Aussi la Ligue fut-elle un peu accueillie comme un luxe. Mais on avait compté sans les jeunes filles qui fuyaient la catastrophe Arrachées à leur foyers, seules ou sans soutien moral, elles se rallièrent de toute leur âme à cette œuvre qui leur apportait le réconfort chrétien.

Pendant 12 ans la Ligue luttait avec de grosses difficultés, les financières n'étant pas les moindres. Mais elle les vainquit toutes grâce à sa foi et à son enthousiasme. Aujourd'hui plus forte que jamais elle a atteint son plus grand but. La construction du «Foyer de la femme et de la jeune fille». Le foyer comprend 6 sections et donne un asile, dans des appartements aux installations modernes et confortables, à toutes les femmes et jeunes filles sans distinction de race qui veulent venir y habiter.

Tout y est prévu même une section pour les femmes et jeunes filles de passage.

Ainsi les travailleuses de Salonique qu'elles, soient ouvrières ou employées trouvent dans leur «Foyer» un milieu compréhensif qui les aime et les protège. Elle peuvent même compléter leur instruction car il y a une section d'enseignement avec cours de langues étrangères, comptabilité etc. etc.

‘Η καλύτερα προφύλαξη από τὰ ἐγκαύματα τοῦ ἡλίου.

καὶ σπορτίφ δροσερόν, ὑγιὲς
δέρμα μέ **NIVEA!**

Πηγαίνετε γιὰ μπάνιο γιὰ πρώτη φορά :

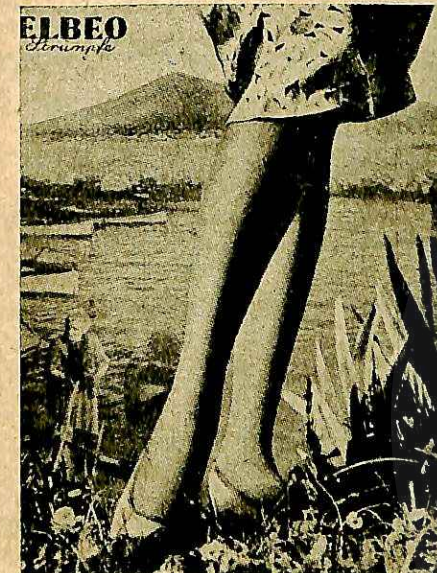
Προσέξτε, διότι ὁ ἥλιος καὶ ἡ θάλασσα μποροῦν νὰ προσεγγίσουν ὀδυνηρὰ ἐγκαύματα εἰς τὸ λευκὸ καὶ ξεσυνήριστο δέρμα σας. Μὲ τὴν NIVEA, κρέμα ἢ λάδι, ἀπομακρύνεται αὐτὸς ὁ κίνδυνος. Ἐπανειλημμέναι ἐντρίβαι μὲ κρέμα ἢ λάδι NIVEA καὶ τότε εἰσθε τελείως προφυλαγμένοι ἀπὸ τὰ ἐγκαύματα τοῦ ἡλίου, τὸ δέρμα σας δὲ παραμένει ὑγιὲς, βελούδινο καὶ μαλακόν. Αἱ εὐεργετικαὶ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου εἰσδύουν ἀβλαβῶς εἰς τὸν ὀργανισμόν καὶ τοῦ δίδουν νέας δυνάμεις.

Αὗται αἱ ἀκτίνες προκαλοῦν τὸ μαύρισμα καὶ δι' αὐτὸ τὸ δέρμα τὸ περιποιημένον μὲ NIVEA μαυρίζει γρηγορώτερα.

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ
φαρμακεία & μυρω-
λίσια. Τὸ μικρὸ κυτίον
δρχ. 8.50, τὸ μεσαῖον
δρχ. 15, τὸ μεγάλο 30.

83

ELBEO

‘Η καλύτερα Κάλτσα
γιὰ τὸν καλύτερό κόσμο

Πυκναὶ περιπάτου
καὶ διαφανεῖς ἀνάποδες
βραδυνές.

Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ καλὰ
Καταστήματα εἰς τιμὰς ἀπολύτως
ὠρισμένας.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

ΣΙΑΚΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Μητροπόλεως 44-46 — Τηλέφ. 21-315

ΑΘΗΝΑΙ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΙΣ ΑΡΙΘΜΟΝ ΠΑΣΗΣ ΑΛΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ, ΑΙΓΥΠΤΩ ΚΑΙ ΚΥΠΡΩ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

THE BANK OF TRUST COMPANY 205, West 33rd St. NEW YORK

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΝ ΟΨΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

Νομικὸν Γραφεῖον

Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων

Παρέχει δωρεὰν συμβουλὰς

Ἐκάστην Πέμπτην 12 - 1 μ. μ.

Ὁδὸς Ἀλεξάνδρου Σούτσου 26

ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ

OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

**ΡΑΠΤΕΤΕ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΚΟΠΩΣ ΚΑΙ ΤΑΧΕΩΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΗΡΑ ΣΙΓΓΕΡ**

Ἐφαρμόζεται με μίαν βίδα εἰς οἰανδήποτε ραπτομηχανήν. Παρέχεται
ΔΩΡΕΑΝ πρὸς δοκιμὴν ἐπὶ 8 ΗΜΕΡΑΣ.

ΔΩΡΕΑΝ διδασκαλία κεντημάτων καὶ διαφόρων Ποικιλμάτων με τὸν ΜΑΛΛΟΡΑ-
ΦΕΑ ΣΙΓΓΕΡ καθὼς καὶ κοπτικῆς με ΙΧΝΑΡΙΑ ΣΙΓΓΕΡ δι' ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτε-
ρικὰ φορέματα ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν.

ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΑΙ ΣΙΓΓΕΡ
ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ

Μόνον ἡ

ΑΕΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ

Πούδρα ἀντέχει εἰς αὐτὴν τὴν δοκιμὴν

Χρῶμα «μάτ» καθαρὸ καὶ γοητευτικὸ ἀπὸ τὰς 9 τὸ πρωὶ μέχρι τὰς 5 τὸ ἀπόγευμα. Δὲν ἔχετε ἀνάγκη νὰ ξαναπουδραρισθῆτε ὁλόκληρη τὴν ἡμέρα. Αὐτὰ εἶναι τὰ ἡγχυμμένα ἀποτελέσματα μετὰ τὴν νέαν ἀεροποιημένην πούδρα. Ὁ ἐκπληκτικὸς τρόπος ἀεροποιήσεως εἶνε ἡ ἀνακάλυψις ἐνὸς Παρισινοῦ χημικοῦ. Μόνον ἐλαφρὰ πούδρα, ὅπως ὁ ἀέρας συλλέγεται δι' αὐτὴν τὴν χρῆσιν. Ἐτσι ἐπιτυγχάνεται μία πούδρα δέκα φορές λεπτοτέρα καὶ ἐλαφροτέρα ἀπὸ τὰς συνήθεις. Αὕτῃ ἡ μέθοδος χρησιμοποιεῖται τῶρα εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῆς πούδρας ΤΟΚΑΛΟΝ. Ἴδου διατὶ ἡ πούδρα ΤΟΚΑΛΟΝ ἐξαπλοῦται τόσον κανονικὰ καὶ ὁμοιομόρφως καλύπτουσα τὴν ἐπίδερμίδα μετὰ ἓνα σχεδὸν ἀδιόρατον πέπλον ὠραιότητος, διατὶ δίδει μίαν ὠραιότητα φαινομενικῶς φυσικὴν τόσον διάφορον εἰς ἀποτέλεσμα ἀπὸ τὰς βαρεῖας πούδρας παλαιᾶς μόδας, αἱ ὁποῖαι δίδουν τὴν ἐντύπωσιν φτιασιδώματος, ἡ πούδρα ΤΟΚΑΛΟΝ κρατᾷ τόσον πολὺ ἐπὶ τῆς ἐπίδερμίδος, ὥστε νὰ εἶνε τῶρα γνωστὴ ὡς ἡ πούδρα ποὺ κρατᾷ 8 ὥρας. Ἀπαλλάττεσθε ἀπὸ τὴν λιπαρὰν ἐπίδερμίδα, ἀπὸ τὴν γυαλάδα τῆς μύτης καὶ ἀποκτᾶτε ἓνα εὐγενικὸ μάτ χρῶμα ποὺ δὲν τὸ χαλᾷ οὔτε ὁ ἀέρας, οὔτε ἡ βροχὴ ἢ ἐφίδρωσις.

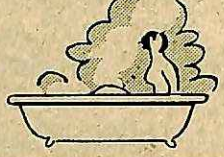
ΦΩΝΗ

Έλαιόλ

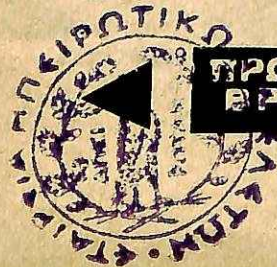
ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΦΥΣΙΚΟΝ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑ
ΠΕΥΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΑΤΗΣ

“ΕΝΑ ΛΟΥΤΡΟΝ ΜΕ ΕΛΑΤΟΛ
ΣΑΣ ΔΙΔΕΙ ΝΕΑΝ ΖΩΗΝ,”

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ

OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΙΔΙΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΟΥΤΙ

... αλλά
περιβόληρη πούδρα
καί καμμιέρα ποιότητος.

Δι' αυτό έχετε κάθε συμφέρον να επιμένετε
ζητώντας την ΠΟΥΔΡΑΝ «ΠΟΜΠΕΪΑ» του Παγκοσμίου φήμης
γνωστού οίκου 'Αρωματοποιίας

L.T. RIVER
PARIS

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
1841

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΧ. 1.205.000.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (ΤΗ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1937), 10.271.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ:

Άγιος Νικόλαος (Κρήτη)	Θήρα	Μιτυλήνη
Αργίνιον	Ιθάκη	Ναύπακτος
Άγυιά	Ιστιαία (Ζηροχώριον)	Ναύπλιο
Αθήναι:	Ιωάννινα	Νιγρίτα
Υπ)μα, ὁδὸς Μητροπόλεως 9	Καβάλλα	Ξάνθη
» ἐν Καλλιθέα	Καλ. βεντα	Όρεστιάς
» ἐν Νέᾳ Ἰωνίᾳ	Καλάμα	Παξοὶ
» ἐν Παγκρατίῳ	Καλαμπάκα	Παπάδος (Μυτιλήνης)
Αἴγιον	Καρδίτσα	Πάτρα
Ἀλεξανδρούπολις	Καρλόβαση (Σάμου)	Πειραιεὺς
Ἀλμυρὸς	Καρπενήσιον	Πλωμάριον (Μυτιλήνης)
Ἀμαλιάς	Καρναὶ ("Άγιον Όρος)	Πόρος
Ἀμύνταιον (Σόροβιτς)	Καστορία	Ποταμὸς
Ἀμφίκλεια	Κατερίνη	Πρέβεζα
Ἀμφισσα	Κέρκυρα	Πύλος
Ἄνδρος	Κιλκίς	Πύργος
Ἀργοστόλιον	Κοζάνη	Ρεθύμνη (Κρήτης)
Ἄρτα	Κομοτινή	Σέριαι
Ἀταλάντη	Κόρινθος	Σητεία (Κρήτης)
Βέροια	Κύθηρα	Σικυνωνία (Κιάτον)
Βόλος	Κύμη	Σκιάθος
Γρεβενά	Κυπαρισσία	Σουφλίον
Γύθειον	Λαγκαδᾶς	Σπάρτη
Δημητσάνα	Λαμία	Σύρος
Διδημότειχον	Λάρισα	Τρίκαλα
Δράμα	Λεβάδεια	Τρίπολις
Ἔδεσσα	Λευκάς	Φάρσαλα
Ἐλασσών	Λήμνος	Φλώρινα
Ἐλευθερούπολις (Πράβιον)	Λιμὴν Βαθέως (Σάμου)	Χαλκίς
Ζάκυνθος	Μεγαλόπολις	Χανιά (Κρήτης)
Ἡράκλειον (Κρήτης)	Μεσολόγγιον	Χίος
Θεσσαλονίκη	Μεσσήνη	
Θήβαι		

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ: Rue Stamboul No 17

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ Ἐξωτερικοῦ

HELLENIC BANK TRUST COMPANY 139 William Street NEW YORK

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΟΛΟΣΧΕΡΩΣ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΑ \$ 1.350.000